

Ko pasiekta, įgyvendinant Švietimo plėtros programą?

2025
spalis,
Nr. 1 (212)

ISSN 2669-0977

Nacionalinio pažangos plano tikslas ir uždaviniai, kuriems įgyvendinti skirta Švietimo plėtros programa

Pagrindiniai klausimai

Kokia Švietimo plėtros programos paskirtis ir kaip ji įgyvendinama?

Kaip Švietimo plėtros programa padeda įgyvendinti Nacionalinio pažangos plano uždavinius?

Kokios pagrindinės pažangos ir iššūkių sritys?

2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Švietimo plėtros programa (2021) (toliau – Švietimo plėtros programa) skirta 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano (2020) (toliau – Nacionalinis pažangos planas) 3 tikslo – didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams – uždaviniams įgyvendinti. Tai uždaviniai, apimančys visų švietimo lygmenų – nuo ikimokyklinio ugdymo iki aukštojo mokslo studijų ir mokymosi visą gyvenimą – tobulinimą. Analizuojant Švietimo plėtros programos rezultatus, nagrinėjama, kaip, vykdant jos priemones, prisidėta prie šių uždavinių įgyvendinimo. Kadangi analizuojamas Švietimo plėtros programos įgyvendinimas nuo 2021 m., remiamasi Nacionalinio pažangos plano poveikio rodikliais bei siekiniais ir Švietimo plėtros programos nuostatomis, galiojusiais nuo 2021 m. iki šių dokumentų atnaujinimo 2024 m.

Nacionalinio pažangos plano uždaviniams įgyvendinti iki 2024 m. buvo vykdoma trylika Švietimo plėtros programos pažangos priemonių, skirtų dabartiniams švietimo procesams visais švietimo lygmenimis tobulinti bei plėtoti ir pažangioms naujovėms kurti bei diegti. Vykdytos veiklos, leidžiančios pasiekti teigiamų pokyčių per gana trumpą laiką ir kuriančios pagrindą pažangai ateityje.

Vertinant pagal Nacionaliniame pažangos plane nustatytus 3 tikslo ir jo uždavinių poveikio rodiklius, matyti, kad daugelyje sričių pasiekta pažanga (pagerėjo 27 iš 33 rodiklių). Apibendrinant Švietimo plėtros programos pažangos priemonių poveikį, galima teigti, kad reikšmingos pažangos pasiekta vykdant įtraukties principo įgyvendinimo ir prieinamumo didinimo priemones, gerinant mokyklų aprūpinimą šiuolaikinėmis mokymosi priemonėmis ir teikiant metodinę pagalbą, tobulinant profesinio mokymo ir aukštojo mokslo studijas, didinant studijų tarptautiškumą ir stiprinant lituanistinį švietimą. Nepasiekta proveržio sprendžiant mokinių pasiekimų atotrūkių, žemų pasiekimų, patyčių paplitimo mokyklose problemas, svarbu tęsti mokyklų aplinkos pritaikymą negalią turintiems asmenims ir stiprinti pedagogų bendruomenę.

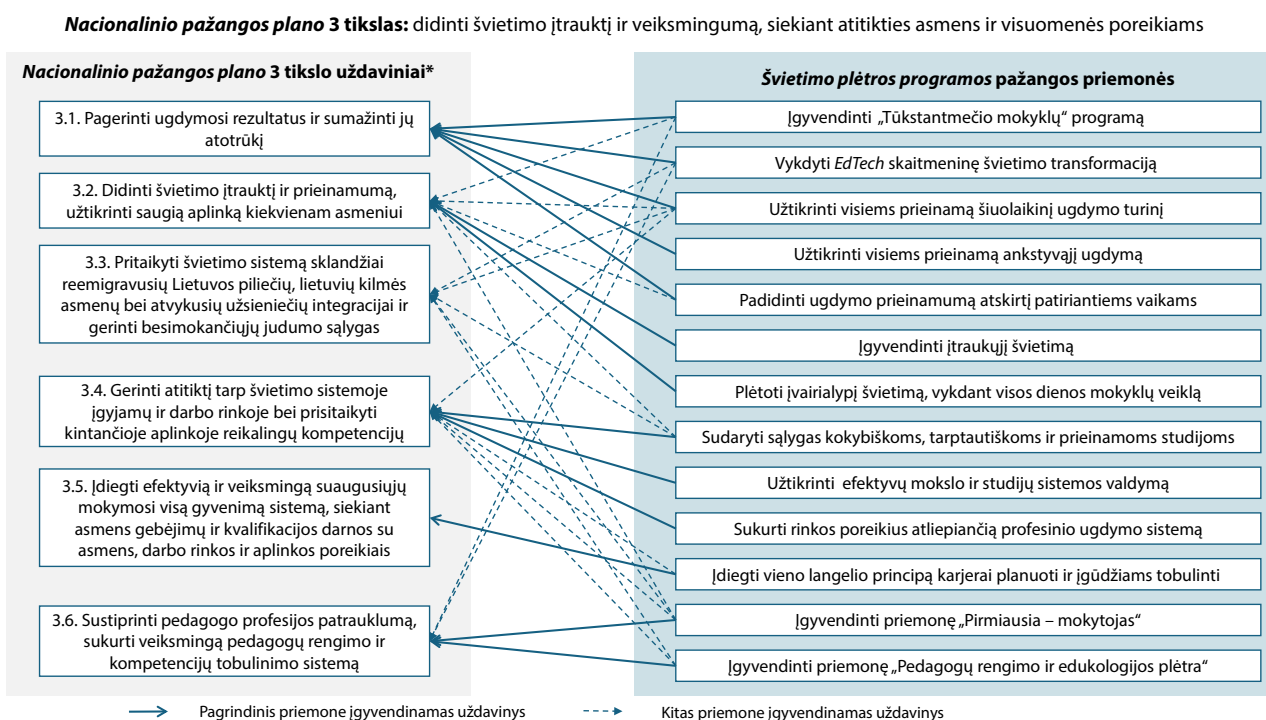
Kokia Švietimo plėtros programos paskirtis ir kaip ji įgyvendinama?

Švietimo plėtros programa – viena iš nacionalinių plėtros programų, skirtų Nacionalinio pažangos plano uždaviniams įgyvendinti. Vykdamas Švietimo plėtros programą, įgyvendinami šeši Nacionalinio pažangos plano 3 tikslo – didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams – uždaviniai. Tai uždaviniai, skirti mokinių pasiekimams gerinti, švietimo įtraukčiai ir prieinamumui didinti, saugiai aplinkai kurti, reemigravusių Lietuvos ir atvykusių kitų šalių piliečių mokymosi poreikiams atliepti, atitikčiai tarp švietimo teikiamų ir darbo rinkai bei prisitaikyti kintančioje aplinkoje reikalingų kompetencijų gerinti, mokymosi visą gyvenimą galimybėms plėsti, pedagogo profesijos patrauklumui didinti ir pedagogų bendruomenei stiprinti (1 pav.).

Įgyvendinant Nacionalinio pažangos plano uždavinius, kartu vykdoma Valstybės pažangos strategija „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ (2023). Švietimo

tobulinimas labiausiai susijęs su šia Valstybės pažangos strategijoje apibrėžta esmine valstybės vystymosi kryptimi (strategine ambicija) – įgyvendinti pokyčius, kurių reikia norint, kad Lietuvos žmonės būtų pasirengę ateičiai, laisvi rinktis savo gyvenimo kelią ir solidarius su kitais. Vykdamas Švietimo plėtros programą ir Nacionalinį pažangos planą, įgyvendinamos šios Valstybės pažangos strategijos iniciatyvos: gerinama ikimokyklinio ugdymo kokybė; atnaujinant ugdymo turinį (nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo lygmens), stiprinamas asmens vertybinių nuostatų, atsparumo, kūrybingumo ir pilietiškumo ugdymas; siekiama geriau atliepti įvairius individualius mokymosi poreikius; gerinant profesinio mokymo ir aukštojo mokslo studijų programų teikiamą įgūdžių ir darbo rinkos poreikių atitiktį, stiprinant profesinį orientavimą, padedama geriau pasiręsti profesinei karjerai; gerinamos sąlygos ir sudaromos paskatos mokytis visą gyvenimą; investuojant į pedagoginių darbuotojų rengimą ir kompetencijų tobulinimą, stiprinama pedagogų bendruomenė, siekiama užtikrinti jos atsinaujinimą, didinti pedagogo profesijos patrauklumą ir kt.

1 pav. Nacionalinio pažangos plano uždaviniams įgyvendinti skirtos Švietimo plėtros programos pažangos priemonės

* Tik Nacionalinio pažangos plano 3 tikslo uždaviniai, kuriems įgyvendinti skirta Švietimo plėtros programa.

Nacionalinio pažangos plano uždaviniams įgyvendinti numatyta ir pradėta vykdyti trylika Švietimo plėtros programos pažangos priemonių¹: Įgyvendinti „Tūkstantmečio mokyklų“ programą, Vykdyti „EdTech“ skaitmeni-

nę švietimo transformaciją, Užtikrinti visiems prieinamą šiuolaikinį ugdymo turinį, Užtikrinti visiems prieinamą ankstyvąjį ugdymą ir kt. Beveik visiems Nacionalinio pažangos plano uždaviniams įgyvendinti skirta po kelias

¹ Naujoje Švietimo plėtros programos redakcijoje, įsigaliojusioje 2024 m. rugpjūčio 10 d., numatyta dvylika pažangos priemonių. Pažangos priemonė „Pedagogų rengimo ir edukologijos plėtra“ sujungta su pažangos priemone „Pirmiausia – mokytojas“.

Švietimo plėtros programos pažangos priemonės; kita vertus, kiekvienai pažangos priemonei numatytas pagrindinis įgyvendinamas uždavinys, tačiau dauguma priemonių prisideda ir prie kitų Nacionalinio pažangos plano uždavinių įgyvendinimo (1 pav.).

Atkreiptinas dėmesys, kad šioje analizėje, nagrinėjant Švietimo plėtros programos įgyvendinimą nuo 2021 m., remiamasi iki 2024 m. galiojusiomis dokumentų redakcijomis: 2021 m. patvirtintos Švietimo plėtros programos redakcija, galiojusia iki 2024 m. rugpjūčio 9 d., ir 2021 m. patvirtinta nauja Nacionalinio pažangos plano redakcija, galiojusia iki 2024 m. lapkričio 8 d.

Švietimo plėtros programos pažangos priemonės nukreiptos į problemų, aktualių įgyvendinant konkre-

tų Nacionalinio pažangos plano uždavinį, sprendimą, jų priežasčių šalinimą. Įgyvendinant Švietimo plėtros programos pažangos priemones, vykdomos įvairios veiklos, skirtos dabartiniams švietimo procesams tobulinti bei plėtoti ir pažangioms naujovėms kurti bei diegti. Jos apima teisinių prielaidų pokyčiams vykdyti sudarymą, šiuolaikiško ugdymo, mokymo ir studijų turinio, inovatyvių švietimo procesų modelių kūrimą, pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo galimybių gerinimą, mokyklų aprūpinimą reikiama išteklių, švietimo sistemos dalyvių bendradarbiavimo skatinimą ir kt. Švietimo plėtros programos pažangos priemonės finansuojamos Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų ir bendrojo finansavimo, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės, valstybės biudžeto ir kitomis lėšomis.

Kaip Švietimo plėtros programa padeda įgyvendinti Nacionalinio pažangos plano uždavinius?

Kadangi Švietimo plėtros programa skirta Nacionalinio pažangos plano 3 tikslo – Didinti švietimo

įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams – uždaviniams įgyvendinti, šiame leidinyje Švietimo plėtros programos vykdymo veiksmingumas vertinamas analizuojant, kaip ji prisidėjo prie šio tikslo ir jo uždavinių įgyvendinimo.

3 tikslo siekinių įgyvendinimas

Nacionalinio pažangos plano 3 tikslas
Didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams

1 lentelė. Nacionalinio pažangos plano 3 tikslo poveikio rodikliai ir siekiniai

Rodiklis ir pirminis duomenų šaltinis	Pradinė reikšmė (metai)	Vėlesnė rodiklio reikšmių kaita (metai)					Pokytis per visą laikotarpį*	Tarpinė siektina reikšmė (2025 m.)	Galutinė siektina reikšmė (2030 m.)
Lietuvos švietimo balas Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) gerovės indekse (EBPO)	7,3 (2019)	7,7 (2022)					+ 0,4 balo	7,5	8
Lietuvos pozicija tarp Europos ekonominės erdvės šalių pagal EBPO Tarptautinio penkio-likmečių tyrimo (toliau – EBPO PISA) mokinių pasiekimų vidurkių (visose tarptautinių tyrimų srityse) (EBPO)	21–27 (patikslinta reikšmė 20–26) (2018)	13–24 (2022)					Vieta pakilo 2–7 pozicijomis	16	10
Aukštąjį išsilavinimą turinčių 25–34 metų gyventojų dalis (proc.) (Eurostatas)	56,2 (2020)	57,5 (2021)	58,2 (2022)	57,4 (2023)	58,2 (2024)		+ 2,0 proc. p.	Ne mažiau nei ES vidurkis	Ne mažiau nei ES vidurkis
Per paskutines 4 savaites besimokiusių 25–64 metų asmenų dalis (proc.) (Eurostatas)	7,2 (2020)	8,5 (2021)	8,5 (2022)	10,7 (2023)	9,8 (2024)		+ 2,6 proc. p.	10	15
Aukštųjų mokyklų, patenkančių į QS World University Rankings reitingą, skaičius (QS World University Rankings)	patenka į 500-uką	1 (2020)	1 (2021)	1 (2022)	1 (2023)	1 (2024)	–	1	2
	patenka į 300-uką	0 (2020)	0 (2021)	0 (2022)	0 (2023)	0 (2024)	–	0	1

* Pokytis nuo pradinės iki naujausios reikšmės. Jei pradinė reikšmė patikslinta, pokytis skaičiuojamas nuo patikslintos reikšmės.
Langelių spalvų reikšmės: padėtis pagerėjo, padėtis nepasikeitė.

Duomenų šaltinis: Švietimo valdymo informacinė sistema (toliau – ŠVIS) (žiūrėta 2025-09-12)

Ko pasiekta, įgyvendinant Švietimo plėtros programą?

Nacionaliniame pažangos plane 3 tikslo įgyvendinimo stebėsenai numatyti poveikio rodikliai, atspindintys apibendrintą švietimo vertinimą, mokinių pasiekimus, išsilavinimo įgijimą, mokymąsi visą gyvenimą ir aukštųjų mokyklų veiklos kokybę (1 lentelė). Rodiklių analizė atskleidžia, kad, **įgyvendinant Nacionalinio pažangos plano 3 tikslą, iki 2024 m. pasiekta pažangos arba išlaikyta stabili padėtis, atitinkanti artimiausio laikotarpio siekinius.**

- Remiantis EBPO sudaromo gerovės indekso (angl. *Better Life Index*) duomenimis, 2022 m. Lietuvos švietimas buvo įvertintas 7,7 balo (pagal 0–10 balų skalę)²; tai aukštesnis nei ankstesnių metų įvertinimas, viršijantis ir siektiną 2025 m. reikšmę.
- Pakilo Lietuvos pozicija tarp Europos ekonominės erdvės šalių pagal penkiolikmečių EBPO PISA tyrimo rezultatus. Vertinant pagal skaitymo gebėjimų, matematinio ir gamtamokslinio raštingumo vidurkius, 2018 m. Lietuvai teko 20–26 vietos, o 2022 m. – 13–24 vietos (2025 m. siekinys – 16 vieta). Galima sakyti, kad 2022 m. Lietuvos rezultatai buvo panašaus lygio, kaip daugiau nei trečdalis Europos ekonominės erdvės šalių (platų tenkančių vietų intervalą lemia tai, kad vertinamos kelios pasiekimų sritys, ir statistškai reikšmingai nesiskiriantys kai kurių šalių rezultatai). Remiantis EBPO PISA duomenimis atliktu EBPO vertinimu, Lietuvos švietimo sistema (kartu su Japonijos, Pietų Korėjos ir Taivano švietimo sistemomis)

pripažinta atsparia, t. y. gebančia praėjus sunkumams greitai atsistatyti ar netgi pasiekti geresnių rezultatų (*Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2025. Darnus ugdymas*).

- Per ketverius metus truputį padidėjo aukštąjį išsilavinimą turinčių 25–34 metų gyventojų dalis. 2024 m. šis rodiklis pasiekė 58,2 proc. ir buvo aukštesnis už ES vidurkį (44,2 proc.). Lietuvos rodiklis ES vidurkį viršijo ir ankstesniais metais, *Nacionaliniame pažangos plane* keliamas siekinys ir ateityje išlaikyti už ES vidurkį ne žemesnę reikšmę.
- Nuo 2020 m. paaugo mokymosi visą gyvenimą mastas – 2024 m. besimokiusių 25–64 metų asmenų dalis sudarė 9,8 proc. ir buvo artima 2025 m. siekiniui (10 proc.). Vis tik aukščiausia šio rodiklio reikšmė (10,7 proc.) buvo 2023 m.
- 2024 m., kaip ir anksčiau, į pasaulio universitetų reitingo *QS World University Rankings* 500-uką pateko vienas Lietuvos universitetas, o 300-uko mūsų šalies universitetai nepasiekė. Tokia padėtis atitinka *Nacionaliniame pažangos plane* numatytus 2025 m. siekinius, o aukštesni lūkesčiai iškelti 2030 m.

Toliau, remiantis *Nacionalinio pažangos plano* įgyvendinimo stebėsenos rodikliais, bus apžvelgiama, kokios pažangos pasiekta įgyvendinant kiekvieną *Nacionalinio pažangos plano* 3 tikslo uždavinį, ir nagrinėjama, kokį poveikį įgyvendinant tuos uždavinius turėjo *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonės.

3.1 uždavinio įgyvendinimas

Nacionalinio pažangos plano 3.1 uždavinys
Pagerinti ugdymosi rezultatus ir sumažinti jų atotrūkį

Siekinių įgyvendinimas

2 lentelė. Nacionalinio pažangos plano 3.1 uždavinio poveikio rodikliai ir siekiniai

Rodiklis ir pirminis duomenų šaltinis		Pradinė reikšmė (metai)	Vėlesnė rodiklio reikšmių kaita (metai)				Pokytis per visą laikotarpį* (proc. p.)	Tarpinė siektina reikšmė (2025 m.)	Galutinė siektina reikšmė (2030 m.)
Mokinių, nepasiekusių 2 (iš 6) EBPO PISA lygmens, dalis (proc.) (EBPO)	skaitymo gebėjimų	24,4 (2018)	24,9 (2022)				+ 0,5	20	15
	matematinio raštingumo	25,6 (2018)	27,8 (2022)				+ 2,2	20	15
	gamtamokslinio raštingumo	22,2 (2018)	21,8 (2022)				– 0,4	20	15
	kūrybinio mąstymo gebėjimų	n. d.	5,2 (2022)					–	–
Vaikų nuo 3 metų iki privalomojo pradinio ugdymo amžiaus, dalyvaujančių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programose, dalis (proc.) (Eurostatas)		89,6 (2019)	90,9 (2020)	92,1 (2021)	96,7 (2022)	96,2 (2023)	+ 6,6	90	95

* Pokytis nuo pradinės iki naujausios reikšmės.

Langelio spalvų reikšmės: padėtis pagerėjo, padėtis pablogėjo.

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-11)

² Švietimas vertintas, atsižvelgiant į tikėtiną mokymosi pagal formaliojo švietimo programas trukmę, mokinių skaitymo gebėjimų, matematinio ir gamtamokslinio raštingumo pagal EBPO PISA tyrimą rezultatų vidurkį ir visuomenės išsilavinimą (kiek 25–64 metų asmenų yra įgiję vidurinį ar aukštesnį išsilavinimą).

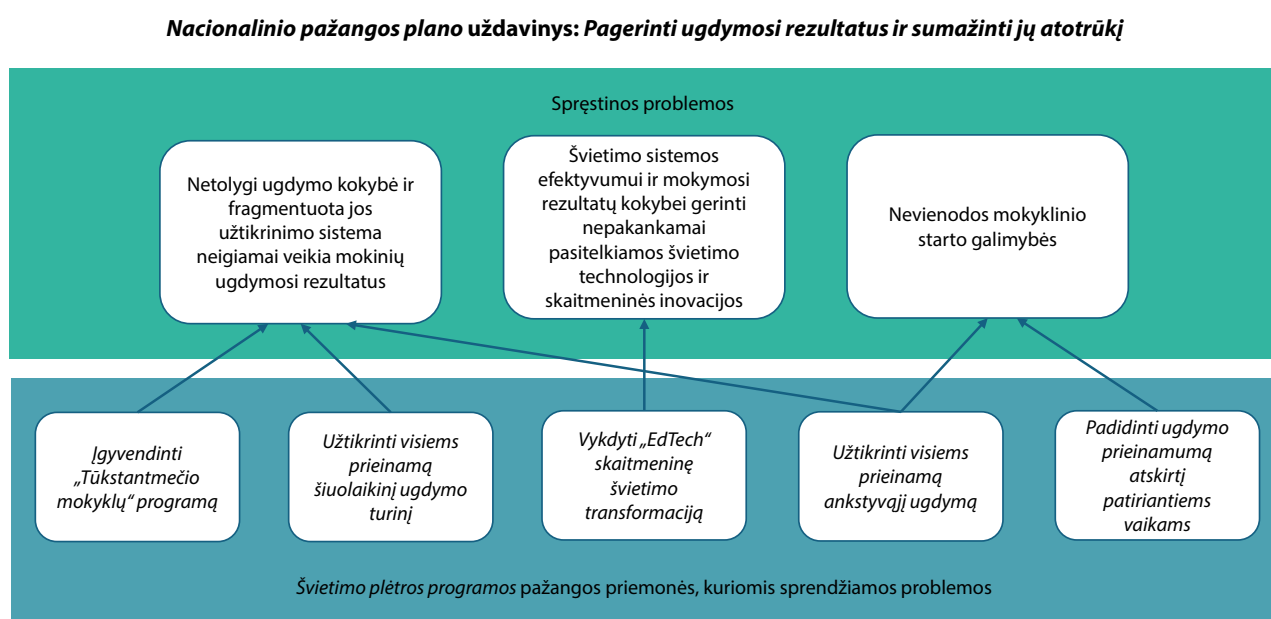
Išlieka aktualiai mokinių žemų pasiekimų problema. 2022 m., t. y. po metų nuo *Švietimo plėtros programos* įgyvendinimo pradžios, atlikto EBPO PISA tyrimo duomenimis, nuo ankstesnio tyrimo ciklo (2018 m.) žemų pasiekimų mokinių, t. y. 2-o (iš 6-ių) pasiekimų lygmens nepasiekiančių penkiolikmečių, dalis pakito nedaug. Gamtamokslinio raštingumo srityje ji 0,4 proc. punkto sumažėjo, skaitymo gebėjimų ir matematinio raštingumo srityse padidėjo atitinkamai 0,5 ir 2,2 proc. punkto, bet šie pokyčiai buvo statistiškai nereikšmingi. Siekiama, kad 2025 m. žemų pasiekimų mokinių būtų ne daugiau kaip 20 proc., 2030 m. – 15 proc. (2 lentelė).

Pasiekta pažangos, didinant ikimokyklinio ugdymo aprėptį. Tai padeda sudaryti vaikams vienodas mokyklinio starto galimybes. 2019–2023 m. laikotarpiu pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas ugdomų vaikų nuo 3 metų dalis padidėjo 6,6 proc. punkto ir pasiekė 96,2 proc. Tai jau viršijo siekinius, kad rodiklio reikšmė 2025 m. būtų 90 proc., o 2030 m. – 95 proc. (2 lentelė).

Uždaviniui įgyvendinti vykdomos *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonės ir jų poveikis³

Ugdymosi rezultatams gerinti ir jų atotrūkiui mažinti vykdomos *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonės, kuriomis siekiama spręsti netolygios ugdymo kokybės ir fragmentuotos jos užtikrinimo sistemos, nepakankamai pasitelkiamų švietimo technologijų bei skaitmeninių inovacijų ir nevienodų mokyklinio starto galimybių problemas. Tai priemonės: *Įgyvendinti „Tūkstantmečio mokyklų“ programą*, *Užtikrinti visiems prieinamą šiuolaikinį ugdymo turinį*, *Vykdyti „EdTech“ skaitmeninę švietimo transformaciją*, *Užtikrinti visiems prieinamą ankstyvąjį ugdymą* ir *Padidinti ugdymo prieinamumą atskirtį patiriantiems vaikams* (2 pav.). Šios priemonės gali padėti pasiekti aukštesnių mokymosi rezultatų jau artimiausiu laikotarpiu ar sukurti prielaidas pasiekti pažangos ateityje.

2 pav. Nacionalinio pažangos plano 3.1 uždaviniui įgyvendinti skirtos *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonės

Netolygios ugdymo kokybės problema sprendžiama, skatinant ir sudarant galimybes mokykloms ir savivaldybėms bendradarbiauti ir spręsti joms aktualius klausimus. Ikimokyklinio ugdymo mokyklų bendradarbiavimas skatinamas, įgyvendinant priemonę *Užtikrinti visiems prieinamą ankstyvąjį ugdymą*; tam skirtame projekte „Ikimokyklinio ugdymo gerinimas – I etapas“ dalyvauja 237 ikimokyklinio ugdymo

mokyklos, siekiama tobulinti ugdymą(si), ugdymo(si) aplinkas, ugdymo strategijas, pasiekimų vertinimą, ugdymo planavimą ir bendradarbiavimą su vaikų šeimomis.

58 Lietuvos savivaldybės dalyvauja „Tūkstantmečio mokyklų“ programoje, kuri vykdoma decentralizuotai, sudarant sąlygas pačioms savivaldybėms, atsižvelgiant į nustatytas programos gaires, numatyti

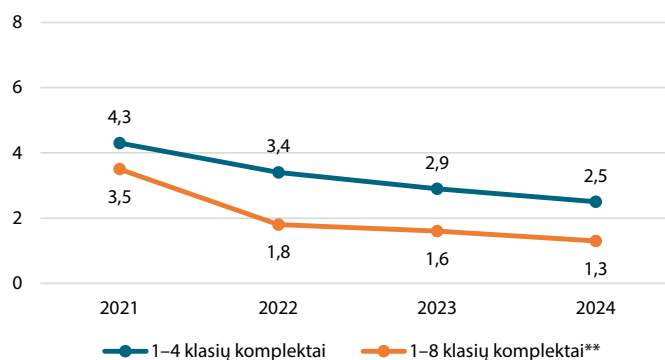
³ Pagrindinis informacijos apie *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonių įgyvendinimo veiklas ir jų rezultatus šaltinis – Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Švietimo, Mokslo ir Sporto plėtros programų pažangos priemonių ataskaitos. Kai pateikiama informacija iš kitų šaltinių, tie šaltiniai nurodyti tekste.

įgyvendinamas veiklas ir tikslingai panaudoti investicijas savivaldybėms aktualiausioms švietimo problemoms spręsti. Programa įgyvendinama 270-yje bendrojo ugdymo mokyklų (tai beveik trečdalis Lietuvos mokyklų), į programos veiklas įtraukiamos ar jos rezultatais naudojasi ir programoje nedalyvaujančios mokyklos. Įgyvendinamos veiklos mokyklų vadovų ir kitų pedagoginių darbuotojų kompetencijoms stiprinti, infrastruktūrai kurti, plėsti ir atnaujinti, mokyklų veiklai tobulinti lyderystės veikiant, įtraukiojo ugdymo, kultūrinio ugdymo ir STEAM⁴ ugdymo srityse.

Be to, ugdymo kokybei gerinti ir efektyvumui didinti siekiama ir kitų pokyčių, pavyzdžiui, mažinti jungtinių klasių, didinti sąlyginį vienam mokytojui tenkančių mokinių skaičių. Mažinant jungtinių klasių skaičių, pasiekta pažangos. 2021–2024 m. laikotarpiu jungtinių 1–8 klasių komplektų savivaldybės

priklausomybės mokyklose sumažėjo nuo 3,5 proc. iki 1,3 proc. (3 pav.). Atnaujinus *Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisykles* (2011), nuo 2024 m. rugsėjo mėn. bendrosios paskirties 5–8 klasių jungti neleidžiama, o pradinio ugdymo lygmenyje gali būti jungiamos tik gretutinės klasės. 2024 m. šalies mokyklose jungtinių 1–4 klasių komplektų buvo 2,5 proc., jungtinėse klasėse mokėsi 1,3 proc. pradinį klasių mokinių. Padidėjo klasių, sudaromų neviršijant nustatyto didžiausio mokinių skaičiaus, dalis. Pavyzdžiui, naujai komplektuojamų bendrosios paskirties 1 klasių komplektų, kuriuos sudaro ne daugiau kaip 24 mokiniai (didžiausias leistinas mokinių skaičius pradinio ugdymo klasėje), 2021 m. buvo 89,4 proc., o 2024 m. – 98,3 proc. (*Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2025. Darnus ugdymas*).

3 pav. Jungtinių klasių komplektų dalis (proc.), palyginti su bendru klasių komplektų skaičiumi*

* Tik bendrosios paskirties klasės.

** Tik savivaldybės priklausomybės mokyklose.

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-05)

Mokytojų ir mokinių skaičiaus santykio pokytis buvo nereikšmingas – 2021 m. savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklose vienai sąlyginei mokytojo pareigybei teko 11,3 mokinio, 2024 m. – 11,2 mokinio (ŠVIS duomenys, žiūrėta 2025-09-05). Nors *Švietimo plėtros programoje* numatyta didinti sąlyginį vienam mokytojui tenkančių mokinių skaičių, tačiau nuo 2025 m. rugsėjo įsigalioję *Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių* (2011) pakeitimai, sudarantys galimybes formuoti mažesnes, nei buvo nustatyta anksčiau, III ir IV gimnazijos klases, gali lemti šio rodiklio mažėjimą. Nepaisant to, šie pokyčiai neprieštarauja esminiam uždaviniui – pagerinti mokinių pasiekimus. Mokyklų tinklo kūrimo taisyklės pakeistos, siekiant gerinti formaliojo ir neformaliojo švietimo prieinamumą ir mokytojų darbo sąlygas, tačiau išlieka iššūkis visose mokyklose užtikrinti tolygią ugdymo kokybę.

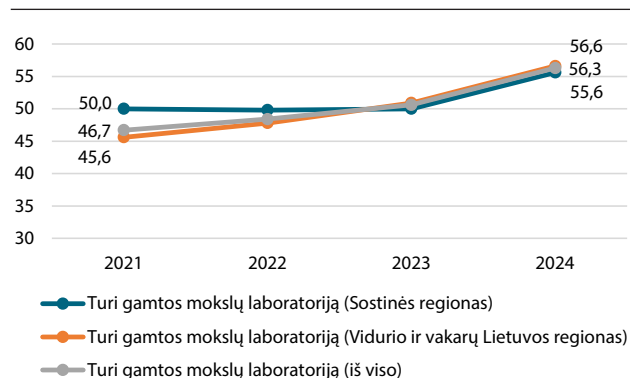
Remiantis „*Tūkstantmečio mokyklų*“ programos vertinimo išvadomis, nors programoje dalyvauja tik dalis mokyklų, ir nacionaliniams programos tikslams bei rodikliams pasiekti reikalingas papildomas savivaldybių ir mokyklų indėlis, dar ne visos veiklos įgyvendintos, be to, infrastruktūrai, įrangai ir mokytojų kompetencijoms įveikinti reikia daugiau laiko, jau matoma teigiamų programos įgyvendinimo rezultatų. Mokyklose pastebima nuostatų apie ugdymo koncepcijas, bendradarbiavimą kaita, pedagogų kompetencijų stiprinimas, infrastruktūros ir mokymosi priemonių plėtra, teigiami bendruomenių mikroklimato, mokinių motyvacijos ir pasiekimų pokyčiai ir tinklaveikos plėtra. Tačiau pastebima ir neigiamų programos įgyvendinimo rezultatų, pavyzdžiui, pedagogų nuovargis ir didėjanti mokyklų konkurencija (Visionary Analytics, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, 2025).

⁴ STEAM – gamtos mokslus, technologijas, inžineriją, menus ir matematiką apėmiantis akronimas (STEAM, angl. *Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics*).

Ugdymo kokybei gerinti ir jos tolygumui užtikrinti vykdomas ugdymo turinio atnaujinimas, apimantis ikimokyklinio ugdymo programų tobulinimą, bendrųjų priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programų atnaujinimą ir jų įgyvendinimą ugdymo procese, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo stiprinimą, mokyklų aprūpinimą šiuolaikinėmis mokymo priemonėmis ir kt. Iš duomenų matyti, kad per trejus metus pagerėjo bendrojo ugdymo mokyklų aprūpinimas laboratorijomis – 2024 m. jų turėjo apie 56 proc. mokyklų, sumažėjo mokyklų aprūpinimo laboratorijomis skirtumas tarp Sostinės ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regionų (4 pav.). Galimybių mokiniams atlikti ar stebėti gamtos mokslų eksperimentus gali būti suteikiama ne tik mokyklų laboratorijose, bet ir nuvykus į atviros prieigos centrą. ŠVIS duomenimis, 2024 m. laboratorijų, mobilią laboratorijos įrangą arba sutartį su atviros prieigos centru turėjo 67,7 proc. savivaldybių priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklų.

Švietimo plėtros programos pažangos priemonės padėjo **plėtoti švietimo technologijų ir skaitmeninių inovacijų panaudojimo galimybes**. 2024 m. truputį padaugėjo mokymui skirtų kompiuterių. 2021 m.

4 pav. Laboratorijomis aprūpintų bendrojo ugdymo mokyklų dalis (proc.)

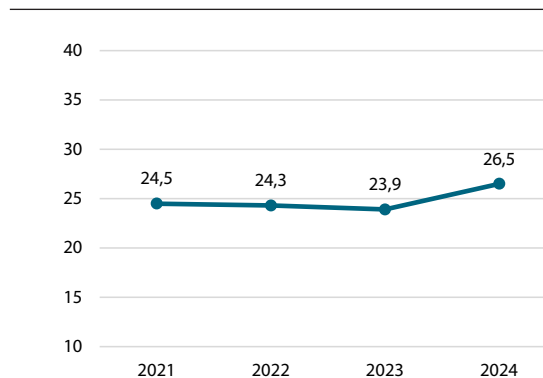
Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-05)

Siekiant užtikrinti vienodas mokyklinio starto galimybes, vykdomos Švietimo plėtros programos pažangos priemonės, gerinančios ikimokyklinio ugdymo prieinamumą visiems vaikams, daugiau dėmesio skiriant nepalankioje socialinėje, ekonominėje ir kultūrinėje aplinkoje gyvenantiems vaikams.

Duomenys rodo, kad išaugo bendroji ikimokyklinio ugdymo aprėptis. Vaikų nuo 3 metų iki privalomojo pradinio ugdymo amžiaus, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, dalis paaugo nuo 92,1 proc. 2021 m. iki 96,2 proc. 2023 m.

šimtui mokinių teko 24,5 kompiuterio, iki 2023 m. šis rodiklis buvo šiek tiek sumažėjęs, o 2024 m. padidėjo iki 26,5 kompiuterio (5 pav.). Įgyta ar sukurta atnaujintų bendrųjų programų reikalavimus atitinkančių skaitmeninių mokymosi priemonių. 2024 m. su skaitmeniniais objektais (skaitmeninėmis mokymosi priemonėmis) buvo susieta 40 proc. mokymosi turinio. Tai reiškia, kad, palyginti su tuo, kiek skaitmeninių objektų reikėtų, kad jais būtų galima naudotis visose klasėse per visų dalykų pamokas, 2024 m. buvo patenkinta 40 proc. tokio poreikio (2023 m. – 6 proc.). Įgyvendinant Švietimo plėtros programos pažangos priemones, greta mokyklų aprūpinimo mokymosi priemonėmis vykdytos veiklos mokytojų skaitmeninėms kompetencijoms stiprinti. Pavyzdžiui, vykdant projektą „Skaitmeninė švietimo transformacija („EdTech“)“, iki 2024 m. spalio mėn. pabaigos 514 pedagogų baigė informatikos mokomojo dalyko modulio ir informatikos mokslo magistro laipsnį suteikiančias studijų programas, iki 2024 m. birželio apie 2,5 tūkst. pedagogų baigė mokymus pagal Europos Komisijos skaitmeninių kompetencijų tobulinimo modelius.

5 pav. Mokymui skirtų kompiuterių skaičius, tenkantis šimtui mokinių

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-05)

(2 lentelė). Pagal ikimokyklinio ugdymo programą ugdomų 2–5 metų vaikų dalis paaugo nuo 85,7 proc. 2021 m. iki 90,5 proc. 2024 m. (6 pav.).

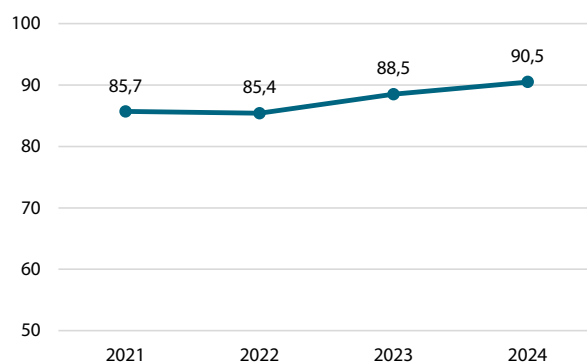
Padidėjo ir socialinę riziką patiriančių šeimų vaikų dalyvavimo ikimokyklinio ugdymo programose apėmėtis. Nors, ŠVIS duomenimis (žiūrėta 2025-10-08), socialinę riziką patiriančių vaikų nuo 3 metų iki privalomojo ugdymo amžiaus, ugdomų pagal ikimokyklinio ugdymo programas, *skaičius* sumažėjo (nuo 2 442 vaikų 2021 m. iki 2 339 vaikų 2024 m.⁵), tačiau sumažėjo ir bendras socialinę riziką patiriančių šio

⁵ Toks socialinę riziką patiriančiose šeimose gyvenančių vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ugdymo programas, skaičius viršija Švietimo plėtros programoje nustatytą 2030 m. siekinį (2 000 vaikų), tačiau atkreiptinas dėmesys, kad siekinys buvo nustatytas, atsižvelgiant į tuo metu fiksuotą 2021 m. rodiklio reikšmę – 313 vaikų. Patikslinus rodiklio skaičiavimą ir reikšmę (2021 m. – 2 442 vaikai, žiūrėta 2025-10-08), matyti, kad, nors 2030 m. siekinys viršijamas, bet per keletą metų rodiklio reikšmė sumažėjo.

amžiaus vaikų skaičius (per tą patį laikotarpį – nuo 2 770 iki 2 529 vaikų). Todėl pagal ikimokyklinio ugdymo programas ugdomų socialinę riziką patiriančių vaikų *dalis* (palyginti su bendru socialinę riziką patiriančiųjų skaičiumi) paaugo: 2021 m. buvo 88 proc., o 2024 m. – 92 proc. Viena iš priemonių socialinės rizikos aplinkoje gyvenančių vaikų ugdymui pagal iki-

mokyklinio ugdymo programą užtikrinti – privalomo ikimokyklinio ugdymo skyrimas. Pakeitus jo skyrimo sąlygas⁶, padaugėjo privalomai ugdomų vaikų. ŠVIS duomenimis, 2021–2022 m. m. 3–5 metų vaikų, kuriems skirtas privalomas ikimokyklinis ugdymas, buvo 313, o 2024–2025 m. m. – 596.

6 pav. Vaikų nuo 2 metų iki privalomojo ugdymo amžiaus (2–5 metų vaikų), ugdomų pagal ikimokyklinio ugdymo programą, dalis (proc.)

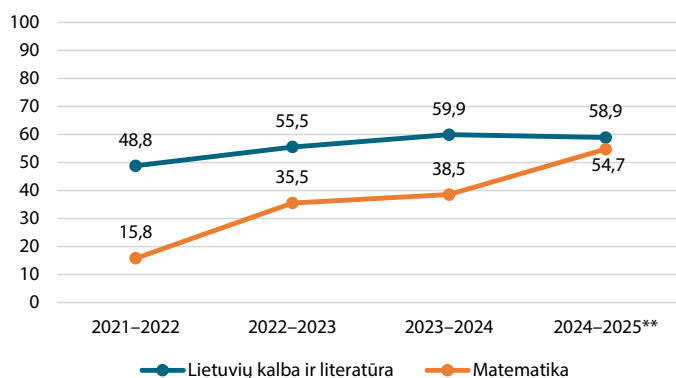

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-05)

Švietimo plėtros programos pažangos priemonių įgyvendinimo stebėsenos rodikliai, pagrįsti nacionaliais mokinių pasiekimų duomenimis, atskleidžia padarytą pažangą, gerinant mokinių pasiekimus. Per trejus metus padidėjo per pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą 7–10 balų gavusių mokinių dalis: lietuvių kalbos ir literatūros – apie 10 proc. punktų,

matematikos – beveik 40 proc. punktų (pastarąjį šuolį lėmė itin žema 2021–2022 m. m. rodiklio reikšmė). Rodiklių kaitai įtakos turėjo tai, kad 2024–2025 m. m. buvo vertinti pagal atnaujintas bendrąsias programas besimokiusių mokinių rezultatai, bet pažanga matoma ir ankstesniu laikotarpiu (7 pav.).

7 pav. Mokinių, kurių lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo rezultatai įvertinti 7–10 balų, dalys (proc.)*

* Savivaldybės priklausomybės mokyklose.

** 2024–2025 m. m. buvo vertinti pagal atnaujintas bendrąsias programas besimokiusių mokinių rezultatai.

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-12)

Nors kai kurie mokinių pasiekimų rodikliai gerėja, tačiau ryškūs mokinių pasiekimų atotrūkiai. Smarkiai skiriasi pasiekimai pagal mokomąją kalbą – 2025 m. per 4 klasės ir 8 klasės nacionalinį mokinių pasiekimų patikrinimą bent pagrindinį lietuvių kalbos ir

literatūros pasiekimų lygį pasiekusių lietuvių kalba besimokančių mokinių buvo apie 40–50 proc. punktų daugiau, nei tokius rezultatus pasiekusių rusų kalba besimokančių mokinių. Mokinių, kurie mokosi lenkų kalba, rezultatai taip pat buvo žemesni už besimokan-

⁶ Sudarius teisesines galimybes ir skiriant papildomų valstybės lėšų, savivaldybės įgalintos į ikimokyklinį ugdymą privalomai įtraukti vaikus iš socialinę riziką patiriančių šeimų ne vieną kartą per metus, o beveik kiekvieną mėnesį.

čiųjų lietuvių kalba, tačiau atotrūkis buvo mažesnis (apie 20–30 proc. punktų). Dideli skirtingų savivaldybių mokinių pasiekimų skirtumai. 2025 m. per pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimų lygį (7–10 balų) savivaldybėse pasiekė 38–72 proc., matematikos – 23–82 proc. mokinių (ŠVIS duomenys; tik savivaldybės priklausomybės mokyklose; žiūrėta 2025-10-09). Analizuojant pagal vietovę, matyti, kad aukštesni miesto mokyklų mokinių pasiekimai. ŠVIS duomenimis, 2025 m. per pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimų lygį (7–10 balų) miesto bendrojo ugdymo mokyklose pasiekė 62 proc., kaimo – 49 proc. mokinių; matematikos – atitinkamai 57 proc. ir 49 proc. Mokinių pasiekimų atotrūkiams pagal savivaldybes ir vietovę įtakos turi socialinės, ekonominės ir kultūrinės aplinkos skirtumai, o atotrūkliai pagal mokomąją kalbą susiję su vietovės veiksniu (dauguma mokyklų lenkų mokomąją kalbą yra kaimo tipo vietovėse).

Remiantis EBPO PISA tyrimo rezultatais, matyti, kad tarp dviejų pastarųjų tyrimo ciklų Lietuvos penkiolikmečių pasiekimų atotrūkliai nebuvo sumažėję. Ir 2018 m., ir 2022 m. pasiekimų skirtumas tarp mokinių iš mažiausių (mažiau nei 3 tūkst. gyventojų) ir didžiausių (per 15 tūkst. gyventojų) vietovių buvo

68 taškai (fiksuojuamas iš visų tyrimo sričių: skaitymo gebėjimų, matematinio ir gamtamokslinio raštingumo – didžiausias atotrūkis). Žiūrint pagal mokomąją kalbą, aukščiausius visų sričių rezultatus pasiekė lietuvių kalba, o žemiausius – lenkų kalba testą atlikę mokiniai. Priklausomai nuo tiriamų gebėjimų srities, 2018 m. atotrūkis tarp šių mokinių grupių pasiekimų buvo 30–63 taškai, o 2022 m. – 37–60 taškų (ŠVIS; Dukynaitė, Valavičienė, 2019).

Apibendrinant *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonių rezultatus, pasiektus įgyvendinant *Nacionalinio pažangos plano* uždavinį pagerinti ugdymosi rezultatus ir sumažinti jų atotrūkį, galima teigti, jog per keletą pirmųjų programos įgyvendinimo metų reikšmingų teigiamų pokyčių pasiekta, plėtojant ikimokyklinį ugdymą, gerinant mokyklų aprūpinimą šiuolaikinėmis mokymo priemonėmis, gerėja kai kurie mokinių pasiekimų rodikliai. Sunkiau sprendžiamos mokinių žemų pasiekimų ir pasiekimų atotrūkių problemos, tačiau kokybės kultūrą stiprinančios decentralizuotai vykdomos priemonės, suteikiančios daugiau galimybių savivaldybėms ir mokykloms spręsti joms aktualias problemas, ir kitos ilgalaikės priemonės, tokios kaip ugdymo turinio atnaujinimas, mokytojų kompetencijų tobulinimas, mokyklų aprūpinimas laboratorine ir kompiuterine įranga, kuria pagrindą pažangai.

3.2 uždavinio įgyvendinimas

Nacionalinio pažangos plano 3.2 uždavinys

Didinti švietimo įtrauktį ir prieinamumą, užtikrinti saugią aplinką kiekvienam asmeniui

Siekinų įgyvendinimas

3 lentelė. Nacionalinio pažangos plano 3.2 uždavinio poveikio rodikliai ir siekiniai

Rodiklis ir pirminis duomenų šaltinis	Pradinė reikšmė (metai)	Vėlesnė rodiklio reikšmių kaita (metai)					Pokytis per visą laikotarpį* (proc. p.)	Tarpinė siektina reikšmė (2025 m.)	Galutinė siektina reikšmė (2030 m.)
Negalią turinčių mokinių, ugdomų įtraukioju būdu bendrosios paskirties švietimo įstaigose (bendrosiose klasėse), dalis (ŠVIS)	48,9 (2020)	50,6 (2021)	52,2 (2022)	54,9 (2023)	57,2 (2024)		+ 8,3	85	90
Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis nuo visų mokinių, kuriems nustatytas pagalbos poreikis (ŠVIS)	57,6 (patikslinta reikšmė 74,4) (2019)	77,3 (2020)	78,4 (2021)	80,8 (2022)	81,0 (2023)	83,4 (2024)	+ 9,0	85	97
Per 2 mėnesius nė karto patyčių nepatyrusių mokinių dalis (HBSC)	48,2 (2018)	49,5 (2022)					+ 1,3	55	70
Neformaliojo vaikų švietimo galimybėmis pasinaudojusių mokinių dalis (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programose dalyvaujančius vaikus) (ŠVIS) **	61,7 (2020)	61,9 (2021)	62,2 (2022)	63,8 (2023)	69,1 (2024)		+ 7,4	65	75
Specialiųjų ugdymo(si) poreikių turinčių vaikų, išskyrus gabiuosius, dalyvaujančių neformaliojo vaikų švietimo programose, dalis (ŠVIS) ***	29,8 (2020)	30,6 (2021)	33,0 (2022)	34,6 (2023)	37,0 (2024)		+ 7,2	40	50

Ko pasiekta, įgyvendinant *Švietimo plėtros programą*?

25–29 metų asmenų iš mažiausias pajamas turinčių namų ūkių, įgijusių aukštąjį išsilavinimą (ne mažiau kaip 4 metai), dalis (VDA)	13,7 (2019)	21,4 (2020)	33,2 (2021)	37,1 (2022)	51,5 (2023)	35,5 (2024)	+ 21,8	20	25
--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	--------	----	----

* Pokytis nuo pradinės iki naujausios reikšmės. Jei pradinė reikšmė patikslinta, pokytis skaičiuojamas nuo patikslintos reikšmės.

** Skaičiuojami neformaliojo vaikų švietimo programose (toliau – NVŠ) dalyvaujantys mokiniai, įtraukiant ir suaugusius asmenis. Nuo 2025 m. rodiklis skaičiuojamas be suaugusiųjų.

*** Skaičiuojami specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP) turintys mokiniai, dalyvaujantys NVŠ tik už mokyklos ribų, įskaičiuoti ir suaugusieji. Nuo 2025 m. rodiklis skaičiuojamas pagal naują metodiką, įtraukiant dalyvavimą NVŠ ir mokykloje ir neskaičiuojant vyresnių nei 21 metų asmenų. Langelų spalvų reikšmės: padėtis pagerėjo.

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-12)

Augo negalią turinčių bendrojo ugdymo mokinių, ugdomų įtraukiuoju būdu bendrosiose klasėse, dalis. 2024 m. ji pasiekė 57,2 proc. – paaugo 8,3 proc. punkto nuo 2020 m. Vis dėlto, iki 2025 m. siekinio – 85 proc. – trūksta 27,8 proc. punkto (3 lentelė).

Gerėjo švietimo pagalbos prieinamumas. 2024 m. švietimo pagalbą gavo 83,4 proc. šių poreikių turėjusių mokinių – palyginti su 2019 m. (74,4 proc.), tai 9 proc. punktais daugiau, ir labai priartėta prie 2025 m. siekinio (85 proc.).

Lėtakai gerėja psichologinis klimatas mokyklose: HBSC⁷ kas ketverius metus atliekamo tyrimo duomenimis, 2022 m. **49,5 proc. mokinių per du mėnesius nė karto nepatyrė patyčių** – tai 1,3 proc. punkto daugiau nei 2018 m. (48,2 proc.), 2025 m. siekinys – 55 proc.

Sėkmingai sekėsi didinti NVŠ prieinamumą. Per 2020–2024 m. NVŠ galimybėmis pasinaudojusių bendrojo ugdymo mokinių dalis paaugo 7,4 proc. punkto ir pasiekė 69,1 proc. – viršytas 2025 m. siekinys (65 proc.); 7,2 proc. punkto paaugo SUP turinčių mokinių, pasinaudojusių NVŠ galimybėmis, dalis.

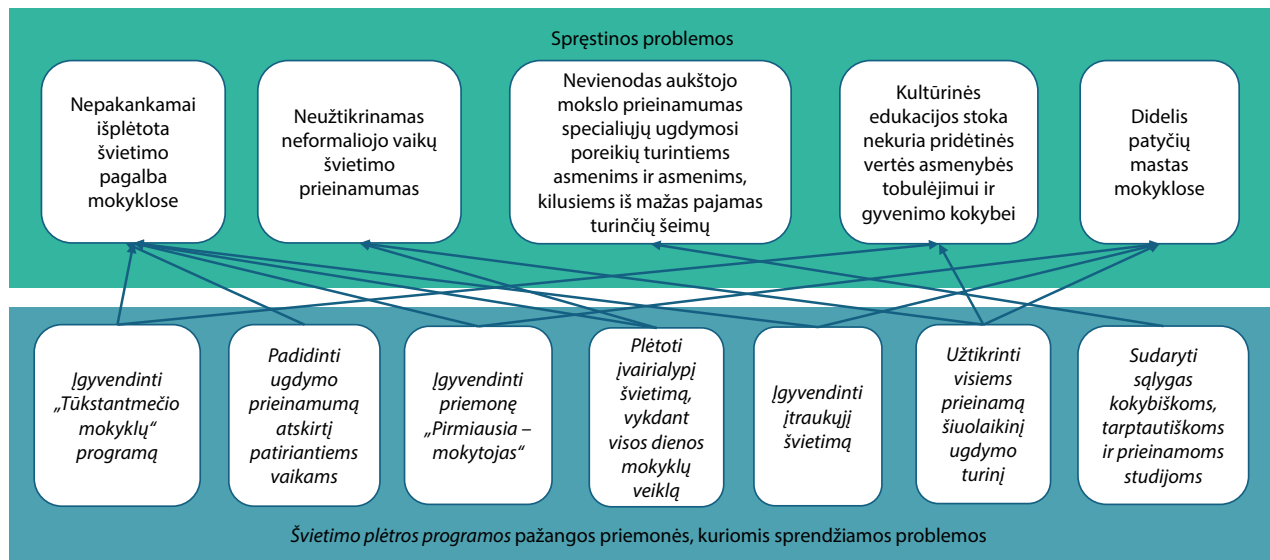
Pasiekta pažangos, didinant aukštojo mokslo prieinamumą 25–29 metų asmenims iš mažiausias pajamas turinčių namų ūkių: tokių asmenų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą, dalis paaugo 21,8 proc. punkto ir viršijo 2025 m. siekinį (20 proc.). Tačiau pastebėtina, kad rodiklis, augęs iki 2023 m. ir pasiekęs 51,5 proc., 2024 m. sumažėjo iki 35,5 proc. – 16 proc. punktų.

Uždaviniui įgyvendinti vykdomos Švietimo plėtros programos pažangos priemonės ir jų poveikis

Švietimo įtraukčiai ir prieinamumui didinti, saugiai aplinkai kiekvienam asmeniui užtikrinti vykdomos Švietimo plėtros programos pažangos priemonės, kuriomis siekiama spręsti nepakankamai išplėtotos švietimo pagalbos mokyklose, didelio patyčių masto mokyklose, nepakankamo NVŠ prieinamumo užtikrinimo, nevienodo aukštojo mokslo prieinamumo SUP turintiems asmenims ir asmenims, kilusiems iš mažas pajamas turinčių šeimų, kultūrinės edukacijos stokos problemas (8 pav.).

8 pav. Nacionalinio pažangos plano 3.2 uždaviniui įgyvendinti skirtos Švietimo plėtros programos pažangos priemonės

Nacionalinio pažangos plano uždavinys: Didinti švietimo įtrauktį ir prieinamumą, užtikrinti saugią aplinką kiekvienam asmeniui

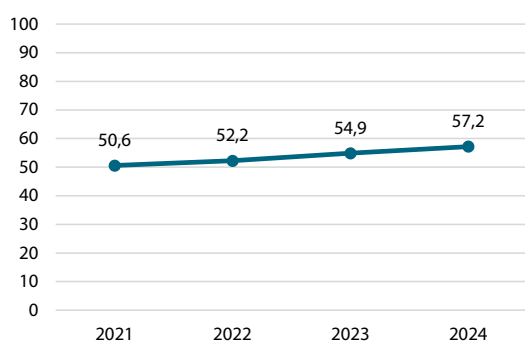

⁷ HBSC (angl. Health Behaviour in School-aged Children) – paauglių gyvenimo ir sveikatos stebėsenos tyrimas Europoje.

Plečiant švietimo pagalbą mokyklose, prisidėjusių *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonių sėkmę rodo auganti negalią turinčių bendrojo ugdymo mokinių, ugdomų įtraukiuoju būdu bendrosios paskirties švietimo įstaigų bendrosiose klasėse, dalis. Per 2021–2024 m. negalią turinčių mokinių, kurie buvo ugdomi bendrosiose klasėse, dalis padidėjo 6,6 proc. punkto (9 pav.). Siekiant stiprinti didelių ir labai didelių SUP turinčių vaikų įtrauktį švietimo sistemoje, 15-oje savivaldybių (57-iose mokyklose) įsteigtos 103 bendrosios paskirties klasės, kurių kiekvienoje nuo 2023–2024 m. m. pradėta ugdyti nuo vieno iki trijų didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, ugdymo procese dalyvauja antras mokytojas arba specialusis pedagogas, mokytojo padėjėjas. Antrasis atvirų klasių steigimo etapas prasidėjo 2025 m. rugsėjo mėn.

Švietimo pagalba tampa geriau pasiekiama visiems (ne tik SUP turintiems) mokiniams. 2021 m. vienam švietimo pagalbos specialistui teko 128,8 mokinio, o 2024 m. šis mokinių skaičius sumažėjo iki 113. Taip pat pastebimas laipsniškas švietimo pagalbos prieinamumo gerėjimas SUP turintiems mokiniams: 2021 m. vienam švietimo pagalbos specialistui vidutiniškai teko 17,2, 2024 m. – 16,8 SUP turinčio mokinio (10 pav.). Vienam švietimo pagalbos specialistui tenkančių mokinių skaičius mažėja, nes daugėja švietimo pagalbos specialistų: per 2021–2024 m. jų skaičius paaugo 16,6 proc. (nuo 3,3 tūkst. iki 3,8 tūkst.). Nuo 2023 m. iki 2024 m. 28,0 proc. išaugo mokytojo ir mokinio padėjėjų skaičius (2023 m. – 3 958, 2024 m. – 5 067). 2024 m. mokyklose (savivaldybių pavaldumo) šimtui mokinių vidutiniškai teko 0,87 švietimo pagalbos specialisto etato (2021 m. – vidutiniškai 0,75 etato) (ŠVIS).

9 pav. Negalią turinčių bendrojo ugdymo mokinių, ugdomų įtraukiuoju būdu bendrosios paskirties švietimo įstaigose (bendrosiose klasėse), dalis (proc.)

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-12)

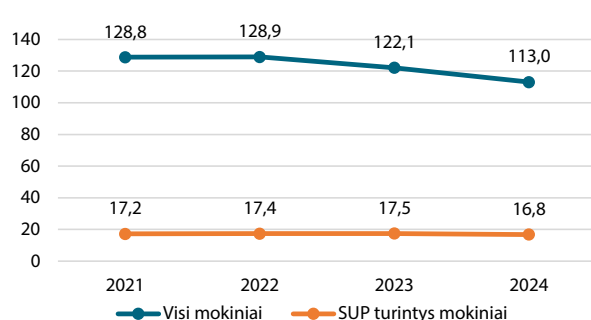
Sąlygas ugdytis kartu su bendraamžiais gerina mokyklų pastatų pritaikymas asmenims su negalia. Visiškai pritaikytų asmenims su negalia bendrojo ugdymo mokyklų dalis per 2021–2024 m. padidėjo 0,8 proc. punkto, tačiau išlieka maža – siekia 1,8 proc.

Didintas valstybės skiriamas švietimo pagalbos finansavimas: 2022 m. savivaldybėms buvo skirta 112,13 mln. Eur, 2023 m. – 136,4 mln. Eur, 2024 m. – 164,2 mln. Eur, 2025 m. suplanuota skirti 183,4 mln. Eur.

Plėtojant švietimo pagalbą, siekta stiprinti mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų kompetenciją įgyvendinti įtraukijį ugdymą ir teikti kvalifikuotą metodinę pagalbą įtraukiamam ugdymui organizuoti. 2024 m. 50 bendrojo ugdymo mokyklų įsitraukė į projektą *„Įtrauktis: visiems ir kiekvienam“*, kurį įgyvendinant 2025 m. planuojama mokyti 500 mokytojų geriau pažinti mokinius bei jų poreikius ir organizuoti pamoką, taikant universalų dizaino principus, o viso projekto laikotarpiu – sustiprinti 100 Lietuvos mokyklų mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų komandų kompetencijas įtraukties srityje. Įgyvendindami pažangos priemonę *„Pirmiausia – mokytojas“*, pedagogų rengimo centrai nuo 2023 m. vykdo nacionalines kvalifikacijos tobulinimo programas įtraukties tema: Vytauto Didžiojo universiteto programą 2025 m. baigė 345, mokosi 165 pedagogai; Vilniaus universiteto programas baigė 289, mokosi 125 mokytojai. Mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų komandų kompetencijas stiprina, metodinę pagalbą teikia regioniniai ir nacionaliniai specialiojo ugdymo centrai. 2025 m. juose tobulina kompetencijas per 2 000 mokinio padėjėjų.

Be to, 2025 m. bus parengti bendradarbiavimo susitarimas tarp Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos ir veiksmų planas, siekiant stiprinti mokyklos bendruomenių socialines ir emocines kompetencijas visose valstybinėse ir savivaldybių mokyklose.

10 pav. Mokinių, tenkančių vienam švietimo pagalbos specialistui bendrojo ugdymo mokyklose, skaičius

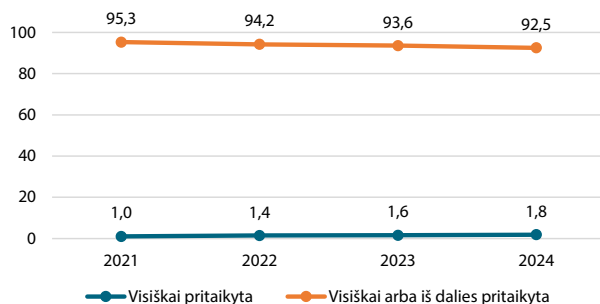

Duomenų šaltiniai: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-12) ir Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2025. Darnus ugdymas

šalies mokyklų. Visiškai arba iš dalies pritaikytų mokyklų dalis išliko gana didelė, bet nuosekliai mažėjo: nuo 95,3 proc. iki 92,5 proc. (11 pav.). Bendrojo ugdymo mokyklų, kuriose įtraukiuoju būdu ugdomi negalią turintys mokiniai (bendrosiose klasėse kartu

su bendraamžiais), 2022 m. buvo 752, o 2024 m. – 764 mokyklos. 2024 m. 143-ose (2022 m. – 129-iose) mokyklose buvo užtikrintas įėjimas ir judėjimas tarp aukštų judėjimo negalią turintiems asmenims (ŠVIS). 2024 m. duomenimis (12 pav.), judėjimo negalią turintys asmenys nesunkiai ir patogiai galėjo patekti į 66,1 proc. bendrojo ugdymo mokyklų pastatų. Situacija 2024 m., palyginti su 2021 m., buvo pagerėjusi visose aplinkos pritaikymo srityse (*Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2025. Darnus ugdymas*).

11 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų, pritaikytų asmenims su negalia, dalis (proc.)

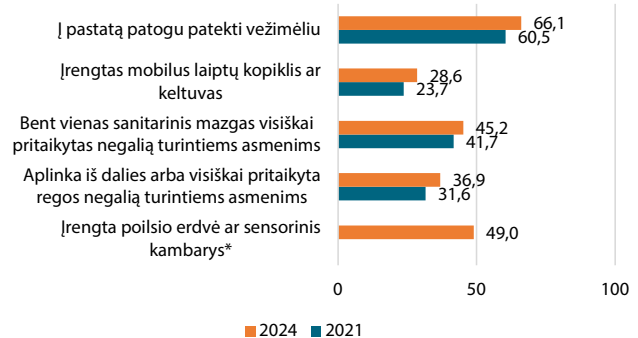

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-12)

NVŠ prieinamumo problema sprendžiama, gerinant sąlygas SUP turintiems vaikams įsitraukti į NVŠ, balansuojant NVŠ pasiūlą ir paklausą. Vadovaujantis *Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija*, siekiama, kad iki 2030 m. dalyvavimas STEAM kryptų programose išaugtų iki 15 proc., 50 savivaldybių galėtų pasiūlyti visų NVŠ kryptų programų. ŠVIS duomenimis (žiūrėta 2025-09-12), 2021 m. buvo viena savivaldybė, kurioje vykdytos visų NVŠ mokyklų ugdymo kryptų klasifikatoriuje patvirtintų kryptų programos, 2024 m. tokių savivaldybių padaugėjo iki keturių. Siekiant užtikrinti kuo didesnę dalyvavimą, 2024 m. valstybės biudžete NVŠ finansuoti buvo numatyti 3 mln. Eur didesnis finansavimas, palyginti su ankstesniais metais (iš viso 20 mln. Eur). 2025 m. finansavimas padidintas dar 5 mln. Eur (iš viso 25 mln. Eur). Siekiant sudaryti geresnes galimybes NVŠ dalyvauti vidutinių ir didelių SUP turintiems mokiniams, jiems yra skiriamas dvigubas NVŠ krepšelis (30–50 Eur). 2024–2025 m. m. NVŠ dalyvavo 70,9 proc. SUP turinčių mokinių (2021–2022 m. m. – 62,8 proc.). Iš jų valstybės lėšomis, skirtomis NVŠ, pasinaudojo 31,3 proc. (2021–2022 m. m. – 25,2 proc.) (*Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2025. Darnus ugdymas*). Bendruosiuose 2025–2026 ir 2026–2027 m. m. pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų ugdymo planuose sustiprintas NVŠ vaidmuo, ypač kuriant visos dienos mokyklą; apibrėžti reikalavimai dėl NVŠ vykdymo bendrojo ugdymo mokyklose, siekiant, kad: mokiniui būtų sudaroma galimybė pasirinkti saviraiškos poreikius atitinkančias NVŠ programas; mokinys pasirinktų

Iš regioninės pažangos priemonės *Padidinti ugdymo prieinamumą atskirtį patiriantiems vaikams* lėšų 2021–2027 m. laikotarpiui skirtas 44,4 mln. Eur finansavimas; lėšos skirtos ugdymosi aplinkai pritaikyti, diegiant universalaus dizaino elementus ir kitas inžinerines priemones bendrojo ugdymo mokyklose, įrengiant naujas ikimokyklinio ugdymo vietas ir įsigyjant lengvai pritaikomų transporto priemonių negalią turintiems ir kitiems mokiniams vežioti iki ir iš ugdymo įstaigos.

12 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų pastatų, pritaikytų asmenims su negalia, dalis (proc.)

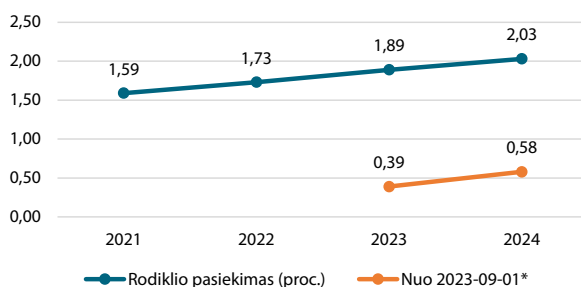
Duomenų šaltinis: *Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2025. Darnus ugdymas*

bent vieną NVŠ programą; NVŠ programoms įgyvendinti mokykla skirtų ne mažiau, nei Bendruosiuose ugdymo planuose numatyta NVŠ skiriamų valandų; informacija apie mokinio dalyvavimą neformaliojo vaikų švietimo programoje būtų nurodoma Mokinių registre.

Siekiant spręsti **nevienodo aukštojo mokslo prieinamumo SUP turintiems asmenims ir asmenims, kilusiems iš mažas pajamas turinčių šeimų**, problemą, naudojamosi *Švietimo plėtros programos* pažangos priemone *Sudaryti sąlygas kokybiškoms, tarptautinėms ir prieinamoms studijoms*, taip pat Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos programų priemonėmis. Siekiama teikti socialines ir finansines paskatas bei pagalbą aukštųjų mokyklų studentams iš nepalankias sąlygas turinčių grupių (skiriamos tikslinės išmokos, studijų programos pritaikomos studentams, turintiems specialiųjų poreikių, ir kt.). Nuo 2024 m., stojant į aukštąsias mokyklas, pradėta formuoti papildoma konkursinė eilė; įsigaliojo lengvatos grąžinti studijų paskolas; 2025 m. pradėtas kurti studijų paskolų grąžinimo modelis, paskolų grąžinimą susiejant su gavėjo pajamomis. Aukštosios mokyklos pritaiko studijų aplinką, medžiagą, metodus ir kt. pagal individualius poreikius.

Duomenys rodo (13 pav.), kad gavusių tikslinę išmoką studentų su negalia dalis per 2021–2024 m. paaugo nuo 1,59 iki 2,03 proc. Prasidėjus naujam ES projektui, nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. duomenys perskaiciuojami, tačiau taip pat pastebimas augimas: nuo 0,39 iki 0,59 proc. per 2023–2024 m.

13 pav. Socialiai jautrių, socialinės atskirties ir (ar) mažai atstovaujamų grupių studentų, gavusių tikslinę išmoką studijų priėmimui gerinti, dalis⁸ (proc.)

* Tęstinė ES projektų veikla vykdoma nuo 2023-09-01, todėl skaičiai teikiami, pridedant prie 2022 m. reikšmės.

Duomenų šaltinis: ŠMSM

Prie problemos, kad **kultūrinės edukacijos stoka nekuria pridėtinės vertės asmenybės tobulėjimui ir gyvenimo kokybei**, sprendimo prisideda priemonės įgyvendinti „Tūkstantmečio mokyklų“ programą ir Užtikrinti visiems prieinamą šiuolaikinį ugdymo turinį, taip pat Kultūros ministerijos programų priemonės, ugdymo turinio atnaujinimas. Valstybės duomenų agentūros (toliau – VDA) duomenimis, kultūros paso⁹ paslaugos 2024 m. suteiktos 24 600 mokinių. Skaičiuojant nuo 2018 m., 2025 m. rugsėjo 15 dieną edukacijose jau buvo dalyvavę 226 432 mokiniai¹⁰. 2023–2024 m. m. nelyginės klasės, o nuo 2024–2025 m. m. visos klasės dirba pagal atnaujintą ugdymo turinį, kuriuo ugdomos socialinės, emocinės ir sveikos gyvenamos, kūrybingumo, pilietiškumo, kultūros, komunikacijos ir pažinimo kompetencijos.

Didelio patyčių masto problemą lemia mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo formaliojo švietimo ugdymo turinyje ir pedagoginių darbuotojų kompetencijų ugdyti mokinių socialines ir emocines kompetencijas stoka. Be to, mokiniams trūksta psichologinės pagalbos, nepakankamai sistemingai diegiamos patyčių prevencijai skirtos programos. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas nustato teisinės prielaidas kurti smurto ir patyčių prevencijos sistemą mokyklose. 2024 m. patvirtintas *Preveninių programų kriterijų ir atitikties jiems vertinimo tvarkos aprašas*; visos įgyvendinamos prevencinės programos turi būti įvertintos dėl atitikties šioms kriterijoms (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, 2025c). Iki 2025 m. spalio mėn. buvo įvertinta

15 įvairių tiekėjų pateiktų prevencinių programų, jos pripažintos kaip atitinkančios kriterijus. ŠVIS duomenimis, 2023–2024 m. m. mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje kompetencijų tobulino 29,1 tūkst., asmeninių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje – 25,5 tūkst. pedagoginių darbuotojų (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, 2024).

Apibendrinant galima teigti, kad *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonės turėjo reikšmingą poveikį, gerinant negalią turinčių mokinių įtrauktį į švietimo sistemą, plečiant švietimo pagalbą mokyklose, didinant mokinių įsitraukimą į NVŠ, stiprinant jų kultūrinę edukaciją. Siektina tęsti mokyklų aplinkos pritaikymą negalią turintiems asmenims, plėsti NVŠ kryptį pasirinkimą savivaldybėse.

Pagerintos galimybės rinktis aukštąjį mokslą socialiai jautrių grupių asmenims, kasmet augo gavusių tikslinę išmoką negalią turinčių asmenų dalis. Tačiau 25–29 metų asmenų iš mažiausias pajamas turinčių namų ūkių, įgijusių aukštąjį išsilavinimą, dalis, augusi iki 2023 m., 2024 m. sumažėjo.

Lėtai mažėja patyčių mokyklose – per ketverius metus mokinių, per paskutinius 2 mėnesius nepatyrusių patyčių, dalis padidėjo vos 1,3 proc. punkto. Tikėtina, kad *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonių poveikis šioje srityje bus pastebimas ateityje, patobulėjus pedagogų ir mokinių socialinėms ir emocinėms kompetencijoms, ugdant mokinius pagal atnaujintas bendrojo ugdymo programas ir kryptingai įgyvendinant prevencines programas.

⁸ 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos Lietuvai rodiklis. Siekiant suskaičiuoti 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos Lietuvai lėšomis finansuotus pasiekimus, pradinė rodiklio reikšmė yra lygi nuliui. Rodiklyje skaičiuojami studentai su negalia, turintys specialiųjų poreikių, kurie lemia mokymosi sunkumus.

⁹ Kultūros pasas – priemonė mokinių kultūros pažinimo įpročiams ugdyti ir kultūros patirčiai plėsti, teikiant jiems tam tikras kultūros ir meno paslaugas.

¹⁰ <https://www.kulturosapasas.lt/>, žiūrėta 2025-09-15. Duomenys nuolat atnaujinami.

3.3 uždavinio įgyvendinimas

Nacionalinio pažangos plano 3.3 uždavinys
Pritaikyti švietimo sistemą sklandžiai reemigravusių Lietuvos piliečių, lietuvių kilmės asmenų bei atvykusių užsieniečių integracijai ir gerinti besimokančiųjų judumo sąlygas

Siekinų įgyvendinimas

4 lentelė. Nacionalinio pažangos plano 3.3 uždavinio poveikio rodikliai ir siekiniai

Rodiklis ir pirminis duomenų šaltinis	Pradinė reikšmė (metai)	Vėlesnė rodiklio reikšmių kaita (metai)				Pokytis per visą laikotarpį* (proc. p.)	Tarpinė siektina reikšmė (2025 m.)	Galutinė siektina reikšmė (2030 m.)
Sugrįžusių asmenų, gavusių pagalbą integruotis į švietimo sistemą (ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo kartu), dalis nuo tų, kurie kreipėsi (ŠVIS)	83,9 (patikslinta reikšmė 81,3) (2020)	85,7 (2021)	75,0 (2022)	69,2 (2023)	74,1 (2024)	– 7,2	85	90
Užsieniečių, studijuojančių Lietuvos aukštosiose mokyklose, dalis, palyginti su bendru studijuojančių asmenų skaičiumi (ŠVIS)	7,3 (patikslinta reikšmė 7,2) (2020)	8,5 (2021)	10,3 (2022)	11,1 (2023)	13,2 (2024)	+ 6,0	9	12

* Pokytis nuo pradinės iki naujausios reikšmės. Jei pradinė reikšmė patikslinta, pokytis skaičiuojamas nuo patikslintos reikšmės.
 Langelių spalvų reikšmės: padėtis pagerėjo, padėtis pablogėjo.
 Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-12)

Nėra proveržio, teikiant pagalbą integruotis į švietimo sistemą (ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo programas) sugrįžusiems Lietuvos piliečiams ir lietuvių kilmės asmenims. 2020 m. švietimo pagalbą gavo 83,9 proc., o 2024 m. – 74,1 proc. (9,8 proc. punkto mažiau nei 2020 m.) sugrįžusių iš užsienio Lietuvos piliečių ir lietuvių kilmės asmenų, kurie kreipėsi pagalbos. Pagalbą gavusių šių asmenų dalis nuo 2021 m. iki 2023 m. mažėjo, o 2024 m. padidėjo 4,9 proc. punkto, tačiau dar nepasiekė 2020 m. rodiklio reikšmės. Tikėtina, kad tai lėmė nuo 2022 m. dėl karo Ukrainoje išaugęs į šalį atvykusių kitų šalių piliečių skaičius (daugiausia iš Ukrainos, Baltarusijos ir Rusijos). Apskritai švietimo pagalbos pasiekiamumas mokiniams gerėjo kasmet.

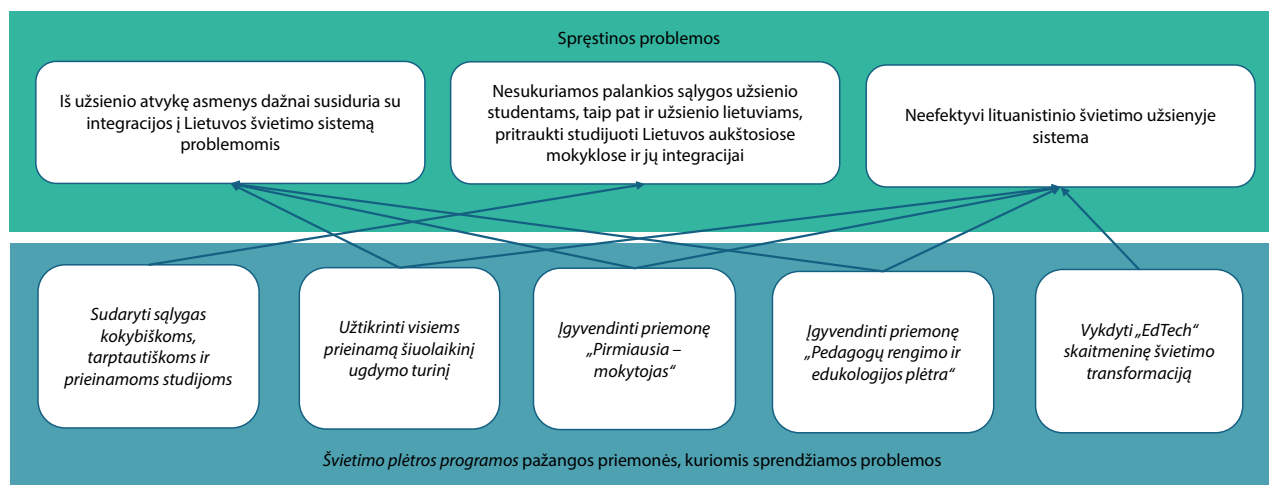
Augo užsieniečių, studijuojančių Lietuvos aukštosiose mokyklose, dalis (palyginti su bendru studijuojančių asmenų skaičiumi): 2024 m. ji pasiekė

13,2 proc. – 5,9 proc. punkto daugiau nei 2020 m., ir viršijo 2025 ir 2030 m. siekinius (atitinkamai 9 ir 12 proc.) (4 lentelė). Tendencija yra tvari, nes šalies aukštosiose mokyklose studijuojančių užsienio piliečių dalis didėja kiekvienais metais.

Uždaviniui įgyvendinti vykdomos Švietimo plėtros programos pažangos priemonės ir jų poveikis

Švietimo sistemai pritaikyti sklandžiai reemigravusių Lietuvos piliečių, lietuvių kilmės asmenų ir atvykusių užsieniečių integracijai ir besimokančiųjų judumo sąlygoms gerinti yra skirtos *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonės, kuriomis siekiama spręsti sąlygų sudarymo užsienio studentams pritraukti į Lietuvos aukštąsias mokyklas, iš užsienio atvykusių mokinių ir studentų integracijos, neefektyvaus lituanistinio švietimo užsienyje problemas (14 pav.).

Nacionalinio pažangos plano uždavinys: Pritaikyti švietimo sistemą sklandžiai reemigravusių Lietuvos piliečių, lietuvių kilmės asmenų bei atvykusių užsieniečių integracijai ir gerinti besimokančiųjų judumo sąlygas

Iš užsienio sugrįžusių ir atvykusių asmenų integracijos problemoms spręsti ir jų ugdymo(si) kokybei stiprinti veikia ekspertinę patirtį turinčių mokyklų tinklas, teikiantis metodinę pagalbą mokykloms, kuriose mokosi iš užsienio atvykę asmenys. Tinklą koordinuoja Vilniaus lietuvių namai; jie organizuoja seminarus mokykloms, dirbančioms su iš Ukrainos ir kitų šalių atvykusiais mokiniais.

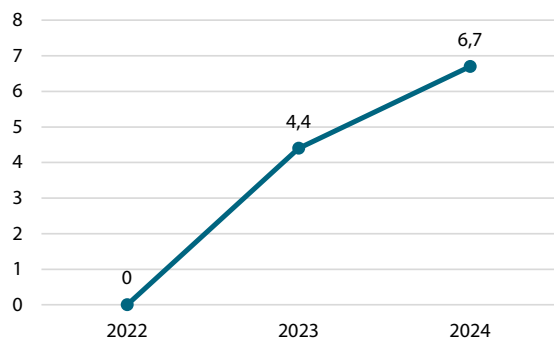
Siekiant sudaryti **palankias sąlygas užsienio studentams, įskaitant užsienio lietuvius, pritraukti studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose ir jų integracijai**, įgyvendinama *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonė *Sudaryti sąlygas kokybišioms, tarptautišioms ir prieinamoms studijoms*. 2024 m. Lietuvoje studijavo 14,5 tūkst. studentų iš užsienio (2023 m. – 11,5 tūkst.), jie sudarė 13,2 proc. (2023 m. – 11,1 proc.) visų Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų, iš jų 2,3 tūkst. (2023 m. – 2,1 tūkst.) – Ukrainos piliečiai. Siekiant pagerinti užsienio studentų integraciją Lietuvoje, pasiūlytos mokamos praktikos galimybės. Švietimo mainų paramos fondas, įgyvendindamas projektą „UPinLT – Užsieniečių praktikų Lietuvoje programa“, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2025 m. birželio 30 d. finansavo 275 studentų ir absolventų iš 39 užsienio šalių 2–6 mėn. trukmės praktikos stipendijas; praktika atlikta 136 įmonėse (Švietimo mainų paramos fondas, 2025). Reikšmingas projekto rezultatas yra pagerėjusios užsieniečių nuostatos – 72 proc. dalyvių teigė, kad po praktikos labiau svarsto apie gyvenimą Lietuvoje¹¹. Atnaujinta stipendijų užsieniečiams, stojantiems į antrosios pakopos studijas Lietu-

voje, skyrimo tvarka (galioja nuo 2024 m. priimtiems studentams): išskirti prioritetai, derantys su valstybei reikalingomis profesijomis; iš dalies atsisakyta stipendijų kvotų pagal kilmės šalį; nustatytas reikalavimas studijuojant mokytis lietuvių kalbos.

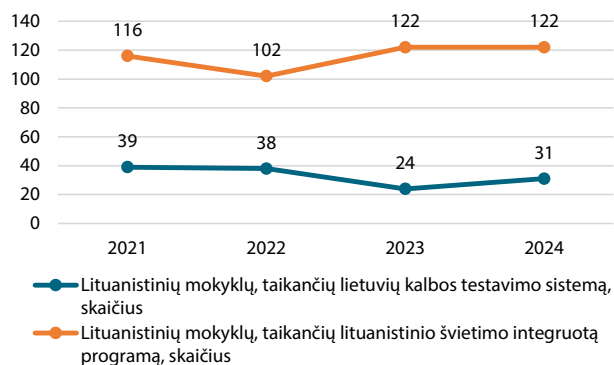
Pritraukti reemigravusių Lietuvos piliečių ir lietuvių kilmės asmenų ir palengvinti jų integraciją padeda lituanistinio švietimo užsienyje sistemos efektyvumo didinimas. 2024 m. skirtas finansavimas Nacionalinės švietimo agentūros įgyvendinamam projektui „*Kalbėkime Lietuvai*“, kuriuo baigiama kurti lietuvių kalbos testavimo sistemą užsienio lietuviams, užsieniečiams ir reemigravusiems asmenims, pagrįstą kalbos mokėjimo lygiais; kuriamos metodinės (mokymo) priemonės, pritaikytos skirtingo amžiaus ir skirtingų kalbinių gebėjimų užsienyje gyvenantiems lietuviams (numatoma projekto vertė – 2 190 tūkst. Eur).

Nuo 2023 m. mokyklos užsienyje, vykdančios lituanistinio švietimo programas, atitinkančias bendrojo iš valstybės biudžeto finansuojamų švietimo programų kriterijus, gauna finansinę paramą. 2024 m. 90 lituanistinių mokyklų buvo paskirstyta 1,7 mln. Eur; 150 lituanistinio švietimo vykdytojų patobulino kompetenciją (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (2024)). 2023 m. įvertinta 4,4 proc., 2024 m. – 6,7 proc. lituanistinių mokyklų ugdymo kokybė (15 pav.). 2021–2024 m. mokyklų, taikančių lituanistinio švietimo integruotą programą, padaugėjo nuo 116 iki 122; per 2021–2023 m. besinaudojančių lietuvių kalbos testavimo sistema mokyklų sumažėjo nuo 39 iki 24, tačiau 2024 m. padaugėjo iki 31 mokyklos (16 pav.).

¹¹ Su programos rezultatais galima susipažinti čia: https://smpf.lrv.lt/public/canonical/1750395828/563/UPinLT_el.leidiny.pdf.

15 pav. Lituanistinių mokyklų, kuriose įvertinta ugdymo kokybė, dalis (proc.)

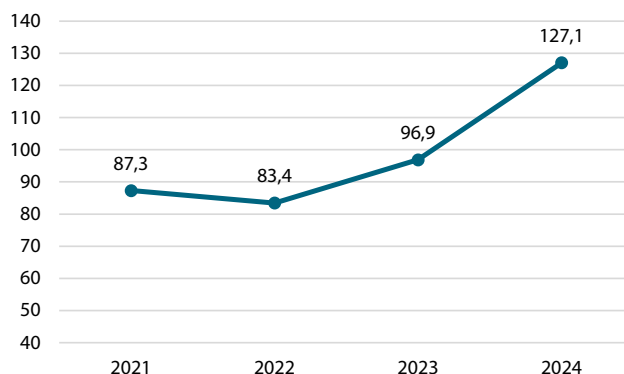
Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-16)

16 pav. Lituanistinių mokyklų, taikančių lietuvių kalbos testavimo sistemą ir lituanistinio švietimo integruotą programą, skaičius

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-16)

Lituanistinio švietimo kokybei gerinti pasitelkiamos nuotolinio ugdymo priemonės. Iš priemonės *Vykdyti „EdTech“ skaitmeninę švietimo transformaciją* lėšų sukurti inovatyvūs skaitmeniniai sprendimai, ugdymo priemonės, paskelbti Švietimo portale ir

prieinami lituanistinėms mokykloms. Auga užsienio lietuvių, besimokančių nuotoliniu būdu Lietuvos mokyklose, skaičius: 2024 m. taip mokėsi 4 119 mokinių – 228 mokiniais daugiau nei 2023 m.¹²; tai 127,1 proc. daugiau mokinių nei 2016 m. (17 pav.).

17 pav. Užsienio lietuvių, besimokančių nuotoliniu būdu Lietuvos mokyklose, skaičiaus augimas, palyginti su 2016 m. (dalis, proc.)

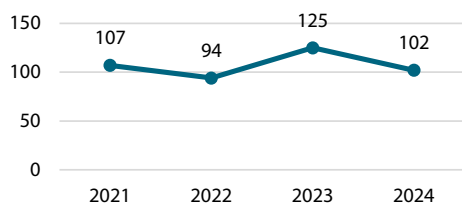
Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-16)

Nelabai efektyviai pavyksta išnaudoti lituanistikos (baltistikos) centrų pasaulio universitetuose galimybes pritraukti užsieniečių studijuoti Lietuvoje. Lituanistikos centrų studentų, kurie dalį studijų mokosi Lietuvoje, skaičius kasmet svyruoja – tai didėja, tai mažėja (18 pav.). Daugiausia Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų, kurie atliko tarptautinę praktiką lituanistinio švietimo įstaigose užsienyje, buvo 2022 m. – 54, o 2023–2024 m. jų atitinkamai sumažėjo iki 32–33 studentų (19 pav.). Siekiant didesnės pažangos šioje srityje, nuo 2025 m. pradedama įgyvendinti atnaujinta

lituanistikos stiprinimo programa, kuriai iki 2030 m. numatyta 22 mln. Eur. Šioje programoje didelis dėmesys skiriamas ir tarptautiniam bendradarbiavimui: skatinant lituanistinius taikomuosius tyrimus ir kultūros sklaidą tarptautinėje erdvėje, siekiama stiprinti ryšius su lituanistikos (baltistikos) centrais užsienyje. Iki 2027 m. numatyta parengti lituanistikos (baltistikos) centrų užsienyje tvaraus finansavimo modelį pagal nustatytas lituanistikos (baltistikos) plėtros užsienyje skatinimo kryptis ir prioritetus.

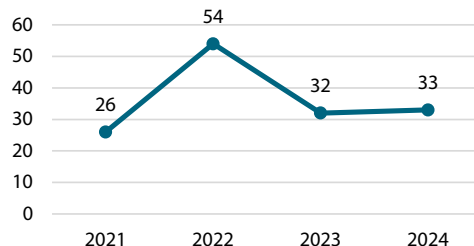
¹² Lietuvos diasporos politikos strateginių gairių „Globali Lietuva“ 2022–2030 m. veiksmų plano įgyvendinimo 2024 m. ataskaitos priedas.

18 pav. Lituanistikos (baltistikos) centrų studentų, kurie dalį studijų (kursų) mokėsi Lietuvoje, skaičius

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-15)

19 pav. Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų, atlikusių tarptautinę praktiką lituanistinio švietimo įstaigose užsienyje, skaičius

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-15)

Apibendrinant pasakytina, kad *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonės iš dalies padėjo pritaikyti švietimo sistemą sklandžiai reemigravusių Lietuvos piliečių, lietuvių kilmės asmenų ir atvykusių užsieniečių integracijai ir gerinti besimokančiųjų judumo sąlygas. Tvariausia pažanga pasiekta, pritraukiant studijuoti į Lietuvos aukštąsias mokyklas asmenų iš užsienio šalių; sėkmingai pavyko pritraukti užsieniečių atlikti praktiką Lietuvos įmonėse. Sunkiau sekėsi užtikrinti švietimo pagalbą sugrįžusiems iš užsienio mokiniams integruotis į Lietuvos švietimo sistemą.

Daug priemonių skirta lituanistinio švietimo užsienyje sistemos efektyvumui didinti. To rezultatas –

sukurta lietuvių kalbos pasiekimų vertinimo sistema, padaugėjo lituanistinio švietimo priemonių, galimybių tobulinti kvalifikaciją lituanistinio švietimo tiekėjams, pagerėjo sąlygos užsienio lietuviams ugdytis nuotoliniu būdu Lietuvos švietimo įstaigose, teikiama finansinė parama, padedanti išsilaikyti lituanistinėms mokykloms užsienyje. Sunkumų patirta, pritraukiant baltistikos centrų studentus mokytis Lietuvoje ir nukreipti studentus atlikti praktiką lituanistinio švietimo įstaigose užsienyje, tačiau tęsiant *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonių, numatytų 2025–2030 m., įgyvendinimą, ateityje rezultatai turėtų pagerėti.

3.4 uždavinio įgyvendinimas

Nacionalinio pažangos plano 3.4 uždavinys

Gerinti atitiktį tarp švietimo sistemoje įgyjamų ir darbo rinkoje bei prisitaikyti kintančioje aplinkoje reikalingų kompetencijų

Siekinų įgyvendinimas

5 lentelė. Nacionalinio pažangos plano 3.4 uždavinio poveikio rodikliai ir siekiniai

Rodiklis ir pirminis duomenų šaltinis	Pradinė reikšmė (metai)	Vėlesnė rodiklio reikšmių kaita (metai)					Pokytis per visą laikotarpį* (proc. p.)	Tarpinė siektina reikšmė (2025 m.)	Galutinė siektina reikšmė (2030 m.)
Pameistrystės būdu besimokiusių profesinių mokyklų mokinių dalis (proc.) nuo atitinkamais metais kvalifikaciją įgijusių mokinių skaičiaus (ŠVIS)	3,0 (patikslinta reikšmė 13,7) (2019)	12,9 (2020)	12,9 (2021)	16,7 (2022)	21,8 (2023)	19,8 (2024)	+ 6,1	8	15
Mokinių, kartu su profesija siekiančių įgyti ir vidurinį išsilavinimą (ISCED 3), dalis (proc.) (Eurostatas)	26,1 (2019)	24,8 (2020)	25,8 (2021)	27,0 (2022)	27,0 (2023)		+ 0,9	35	36
Studijuojančių STEM ¹³ srityse asmenų dalis (proc.), palyginti su visais studentais (Eurostatas)	iš viso	27,8 (2019)	26,9 (2020)	25,6 (2021)	24,7 (2022)	25,0 (2023)	– 2,8	30	33
	vyrų	73,6 (2019)	73,5 (2020)	73,0 (2021)	72,9 (2022)	72,7 (2023)	– 0,9	70	65
	moterų	26,4 (2019)	26,5 (2020)	27,0 (2021)	27,1 (2022)	27,3 (2023)	+ 0,9	30	35

¹³ Gamtos mokslus, technologijas, inžineriją ir matematiką apėmiantis akronimas (STEM, angl. *science, technology, engineering, mathematics*).

Aukštųjų mokyklų absolventų, įsidarbinusių eiti atitinkamos kvalifikacijos reikalingas pareigas per 12 mėnesių po studijų baigimo, dalis (proc.) nuo visų dirbančių ir netęsiančių mokslų absolventų (STRATA)		67,3 (2019)	68,3 (2020)	69,8 (2021)	73,9 (2022)	74,1 (2023)	74,0 (2024)	+ 6,7	71,3	76
Įsidarbinusių 20–34 metų asmenų, prieš 1–3 metus gavusių profesinio mokymo diplomą kartu su viduriniu išsilavinimu arba po to, kai įgijo vidurinį išsilavinimą, dalis (proc.) (Eurostatas)		56,8 (2020)	69,8 (2021)	71,6 (2022)	71,3 (2023)	76,6 (2024)		+ 19,8	80	82
4 ir 8 klasių mokinių, kuriems gamtamokslinis ugdymas organizuojamas laboratorijose, dalis (proc.) (IEA TIMSS)	4 klasė	48 (2019)	49 (2023)					+ 1	50	80
	8 klasė	27 (2019)	46 (2023)					+ 19	50	80
Mokinių (5–12 ir I–IV gimnazijos klasių), gavusių profesinio orientavimo paslaugas, dalis (proc.) (ŠMSM)		25,6 (2018)	30,8 (2019)	29,0 (2020)	28,4 (2021)	29,6 (2022)		+ 4,0	60	100

* Pokytis nuo pradinės iki naujausios reikšmės. Jei pradinė reikšmė patikslinta, pokytis skaičiuojamas nuo patikslintos reikšmės.

Langelių spalvų reikšmės: padėtis pagerėjo, padėtis pablogėjo.

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-18)

Pasiekta nedidelių teigiamų pokyčių profesinio mokymo programose plėtojant pameistrystę ir skatinant mokinius drauge mokytis pagal profesinio mokymo ir vidurinio ugdymo programas. Pameistrystės būdu besimokiusių mokinių dalis per penkerius metus padidėjo 6,1 proc. punkto ir 2024 m. pasiekė 19,8 proc. Buvo viršyti 2025 m. ir 2030 m. siekiniai (atitinkamai – 8 proc. ir 15 proc.), tačiau jie buvo nustatyti, atsižvelgiant į gerokai žemesnę preliminarą 2019 m. rodiklio reikšmę. Nuo 2019 m. iki 2023 m. 0,9 proc. punkto padidėjo mokinių, kartu su profesija siekiančių įgyti ir vidurinį išsilavinimą, dalis. 2023 m. šis rodiklis pasiekė 27,0 proc., bet dar gerokai atsiliko nuo 2025 m. siekinio (35 proc.); 2030 m. siekinys – 36 proc.

Pagerėjo abiturientų, profesinio mokymo ir aukštųjų mokyklų absolventų įsidarbinimo rodikliai. Per ketverius metus reikšmingai (beveik penktadaliu) padaugėjo 20–34 metų asmenų, įsidarbinusių per trejus metus po to, kai įgijo vidurinį išsilavinimą (kartu su profesine kvalifikacija arba be jos). 2024 m. tokių asmenų buvo 76,6 proc., rodiklio reikšmė priartėjo prie 2025 m. ir 2030 m. siekinių (atitinkamai – 80 proc. ir 82 proc.). Per tą patį laikotarpį aukštųjų mokyklų absolventų, įsidarbinusių eiti atitinkamos kvalifikacijos reikalingas pareigas per 12 mėnesių po studijų baigimo, dalis paaugo 6,7 proc. punkto ir 2024 m. pasiekė 74,0 proc. Šio rodiklio reikšmė reikš-

mingai viršijo 2025 m. siekinį (71,3 proc.) ir priartėjo prie 2030 m. siekinio (76 proc.).

Pagerėjo bendrojo ugdymo mokinių galimybės ugdytis gamtamokslines kompetencijas ir profesinis orientavimas. Nuo 2019 m. iki 2023 m. padaugėjo mokinių, kuriems gamtamokslinis ugdymas organizuojamas laboratorijose: 4 klasėje – nuo 48 proc. iki 49 proc., 8 klasėje – nuo 27 proc. iki 46 proc. (siekiamos reikšmės – 50 proc. 2025 m. ir 80 proc. 2030 m.). 2018 m. profesinio orientavimo paslaugas gavo 25,6 proc., o 2022 m. – 29,6 proc. pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokinių. Nors profesinio orientavimo srityje padaryta pažanga, tačiau numatytiems rodiklio siekiniams (60 proc. 2025 m. ir 100 proc. 2030 m.) pasiekti ji turėtų būti spartesnė.

Sumažėjo studijuojančiųjų STEM srityse dalis. Per ketverius metus pasirinkusiųjų studijas STEM srityse sumažėjo 2,8 proc. punkto – nuo 27,8 proc. 2019 m. iki 25 proc. 2024 m. Šio rodiklio reikšmė rodo, kad padėtis pablogėjo ir yra tolstama nuo iškeltų siekinių (30 proc. 2025 m. ir 33 proc. 2030 m.). **Nepavyksta pagerinti ir lyčių pusiausvyros tarp studijuojančiųjų STEM srityse.** Nuo 2019 m. iki 2024 m. moterų dalis tarp studijuojančiųjų STEM srityse paaugo 0,9 proc. punkto (nuo 26,4 proc. iki 27,3 proc.) ir išlieka nutolusi nuo iškeltų siekinių (30 proc. 2025 m. ir 35 proc. 2030 m.).

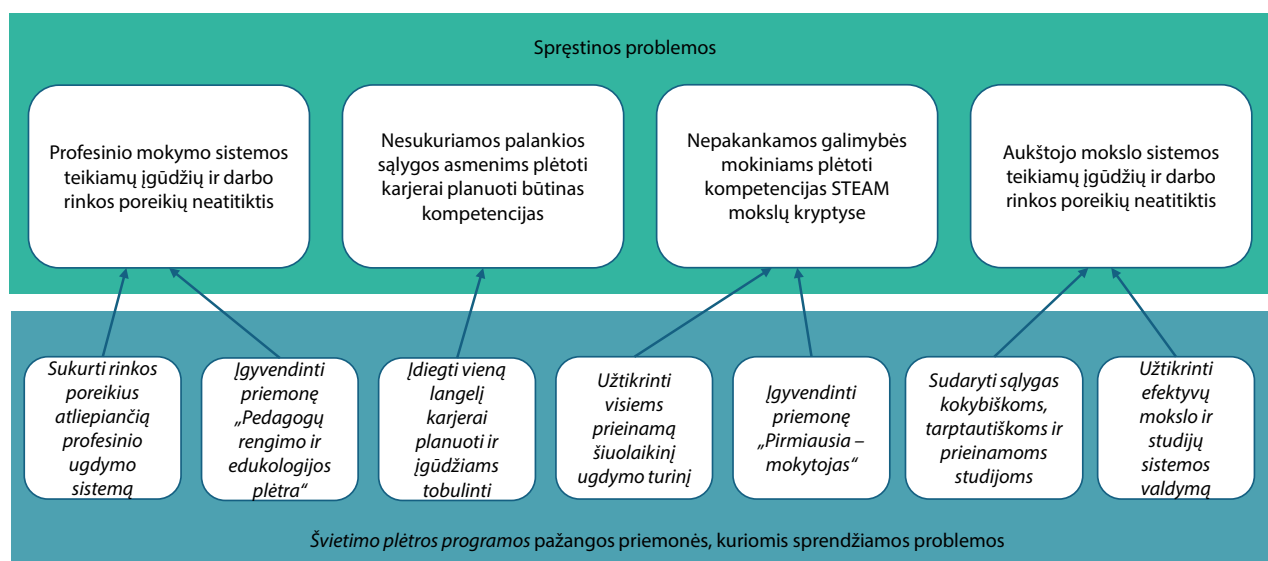
Uždaviniui įgyvendinti vykdomos Švietimo plėtros programos pažangos priemonės ir jų poveikis

Siekiant gerinti atitiktį tarp švietimo sistemoje įgyjamų ir darbo rinkoje bei kintančioje aplinkoje reikalingų kompetencijų, vykdomos Švietimo plėtros programos pažangos priemonės, kuriomis sprendžiamos profesinio mokymo ir aukštojo mokslo teikiamų įgūdžių ir darbo rinkos poreikių neatitiktis, nepalan-

kių sąlygų plėtoti karjeros planavimo kompetencijas ir nepakankamų galimybių plėtoti mokinių STEAM srities kompetencijas problemas. Spręsti šias problemas padeda septynios Švietimo plėtros programos pažangos priemonės, apimančios bendrojo ugdymo, profesinio mokymo, aukštojo mokslo studijų ir mokymosi visą gyvenimą procesų tobulinimą ir pedagogų bendruomenės stiprinimą (20 pav.).

20 pav. Nacionalinio pažangos plano 3.4 uždaviniui įgyvendinti skirtos Švietimo plėtros programos pažangos priemonės

Nacionalinio pažangos plano uždavinys: Gerinti atitiktį tarp švietimo sistemoje įgyjamų ir darbo rinkoje bei prisitaikyti kintančioje aplinkoje reikalingų kompetencijų

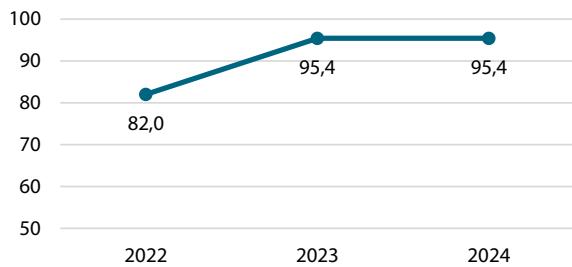
Sprendžiant **profesinio mokymo teikiamų įgūdžių ir darbo rinkos poreikių neatitikties** problemą, vykdomos priemonės, kuriomis stiprinamas profesinio mokymo turinys ir organizavimas, mokiniai skatinami drauge mokytis pagal bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas ar modulius, kuriama nuosekli pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sistema.

Nuo 2022 m. iki 2024 m. 13,4 proc. punkto padidėjo profesinio mokymo įstaigų, organizuojančių profesinio mokymo programas pameistrystės forma, dalis; 2024 m. tokios įstaigos sudarė 95,4 proc. (21 pav.). Per tą patį laikotarpį pameistrystės būdu besimokiusių profesinių mokyklų mokinių dalis paauugo 3,1 proc. punkto (nuo 16,7 proc. iki 19,8 proc.) (5 lentelė). Pradėtas profesinio mokymo programų atnaujinimas, siekiant dermės su rinkos poreikiais, ypač žaliaja ir skaitmenine transformacija. Iki 2024 m. liepos 31 d. iš viso atnaujinta arba parengta nauja 31

formaliojo profesinio mokymosi programa. Apie priemones, kurios įgyvendinamos pedagogų profesiniam augimui skatinti, rašoma, analizuojant Nacionalinio pažangos plano 3.6 uždavinio įgyvendinimą.

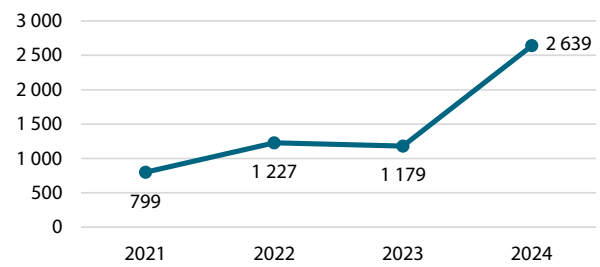
Stiprinamos bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programų jungtys. Nuo 2021 m. iki 2024 m. daugiau nei tris kartus padaugėjo mokinių, kurie, mokydami pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas bendrojo ugdymo mokyklose, baigė pirminio profesinio mokymo programų modulius. 2024 m. tokių mokinių buvo 2,6 tūkst. (22 pav.). Šiek tiek padaugėjo mokinių, kartu siekiančių įgyti vidurinį išsilavinimą ir profesiją (kvalifikaciją). Nuo 2021 m. iki 2023 m. jų dalis paaugo 1,2 proc. punkto ir pasiekė 27,0 proc., palyginti su visais mokiniais, besimokančiais pagal bendrojo ugdymo ir (ar) profesinio mokymo programas, priskiriamas vidurinio ugdymo lygmeniui (ISCED 3) (5 lentelė).

21 pav. Profesinio mokymo įstaigų, organizuojančių profesinio mokymo programas pameistrystės forma, dalis (proc.)

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-09)

22 pav. Mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas bendrojo ugdymo mokyklose ir baigė pirminio profesinio mokymo programos modulius, skaičius

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-09)

Gerinant sąlygas plėtoti karjeros planavimo kompetencijas, vykdomos priemonės, skirtos įvairaus amžiaus asmenims. Stiprinant bendrojo ugdymo mokinių profesinį orientavimą, nuo 2024 m. karjeros paslaugų teikimas mokiniams užtikrinamas valstybės lėšomis. ŠMSM duomenimis, 2025 m. sausio mėn. Lietuvoje karjeros specialistais buvo įdarbinta apie 530 asmenų. ŠVIS duomenimis, 2024 m. beveik pusėje savivaldybių (25-iose iš 60-ies) mokinių profesinio orientavimo paslaugos buvo išplėtos tiek, kad, skaičiuojant vidutiniškai savivaldybėje, vieno karjeros specialisto etatas skiriamas darbui su ne daugiau nei 800 mokinių.

Sukurta vieno langelio principu veikianti informacinė sistema, teikianti suaugusiems pasiūlymų mokytis pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programas ir profesinio orientavimo paslaugas (sistema prieinama per platformą KURSUOK¹⁴). Profesinio orientavimo paslaugos per šią sistemą pradėtos teikti 2025 m. Daugiau informacijos apie suaugusiųjų mokymosi ir profesinio orientavimo informacinę sistemą (apie jos reikšmę skatinant suaugusiųjų mokymąsi) pateikta, analizuojant *Nacionalinio pažangos plano* 3.5 uždavinio įgyvendinimą.

Galimybės mokiniams plėtoti STEAM kompetencijas gerinamos ugdymo turinio atnaujinimo veiklomis. Nuo 2023–2024 m. m. nelyginių klasių, o nuo 2024–2025 m. m. visų klasių mokiniai ugdomi pagal atnaujintas bendrąsias bendrojo ugdymo programas. Atnaujinant ugdymo programas, greta kitų uždavinių, siekiama sukurti sąlygas kiekvienam mokiniui įgyti aukštesnių pasiekimų, suteikiant tvirtus ir tvarius žinių pagrindus, mokomųjų dalykų turiniu ugdyti kompetencijas, sistemiškai ugdyti darnaus vystymosi nuostatas (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. lapkričio 18 d. įsakymas Nr. V-1317 „Dėl Bendrųjų programų atnaujinimo gairių patvirtinimo“).

Stiprinant pedagogų STEAM mokymo kompetencijas, parengtos ir įgyvendinamos 8 nacionalinės kvalifikacijos tobulinimo programos. Daugiau apie priemones, kurios įgyvendinamos pedagogų profesiniam augimui skatinti, rašoma, analizuojant *Nacionalinio pažangos plano* 3.6 uždavinio įgyvendinimą.

Atnaujinant ugdymo turinį, tobulinamas mokinių pasiekimų vertinimas, vykdomos veiklos tiek formuojamajam, tiek apibendrinamajam vertinimui tobulinti. Gamtos mokslų mokymosi pasiekimų ugdymą sustiprins rengiamas 4 ir 8 klasių mokinių visuomeninio ugdymo ir gamtos mokslų nacionalinis mokinių pasiekimų patikrinimas. Jis suteiks grįžtamąjį ryšį ir objektyvią informaciją apie mokinių pasiekimus mokiniams, jų tėvams (globėjams), mokytojams, mokykloms, savivaldybėms ir kt.

STEAM kompetencijų ugdymui stiprinti mokyklos aprūpinamos fizinėmis ir skaitmeninėmis mokymo priemonėmis. Mokinių domėjimuisi STEAM dalykais skatinti, nuodugniau išmokyti, praktiniams gebėjimams ir tyrinėjimo kompetencijai ugdyti svarbios galimybės atlikti eksperimentus laboratorijose. Bendrojo ugdymo mokyklų aprūpinimas laboratorijomis ir kiti ugdymo turinio atnaujinimo aspektai plačiau aptarti, nagrinėjant *Nacionalinio pažangos plano* 3.1 uždavinio įgyvendinimą.

Sprendžiant aukštojo mokslo sistemos teikiamų įgūdžių ir darbo rinkos poreikių neatitikties problemą, vykdomos priemonės, kuriomis siekiama sudaryti sąlygas kokybišioms, tarptautiškoms ir prieinamoms studijoms ir užtikrinti efektyvų mokslo ir studijų sistemos valdymą.

Įgyvendinant *2023–2024 m. valstybinių kolegijų tinklo stiprinimo planą (2023)*, reformuotas valstybinių kolegijų tinklas. Po šios pertvarkos valstybinių kolegijų tinklą sudaro 7 valstybinės kolegijos (buvo 12). Skirtas finansavimas valstybinių kolegijų reorganizavimo projektams įgyvendinti – optimizuo-

¹⁴ Prieiga per internetą: <https://kursuok.lt/>.

ti studijų programų paketui, administracinėms ir mokslo bei studijų aptarnavimo funkcijoms, procesams ir infrastruktūrai.

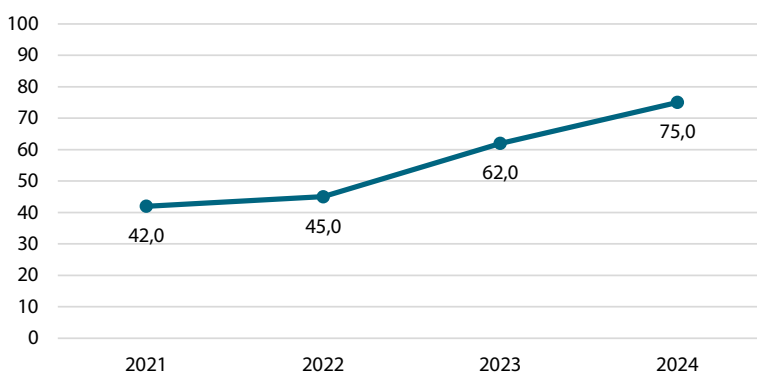
Nuo 2024 m. pradėjo veikti aukštųjų mokyklų skatinamojo valstybės finansavimo už veiklos rezultatus modelis. Juo remiantis, už pasiekimus šešiose vertinamose srityse (studijų rezultatyvumo, tarptautiškumo, studentų įdarbinimo į mokslo, meno ir studijų veiklas, absolventų karjeros sėkmingumo, studijų prieinamumo, mokslo ir studijų institucijų lėšų, gautų iš ūkio subjektų, nevyriausybinių organizacijų ir fizinių asmenų) 2024 m. aukštosios mokykloms paskirstyta ne mažiau nei 5 proc. visų praėjusių metų valstybės biudžeto lėšų, skirtų studijų baziniam finansavimui (planuojama, kad 2025 m. šis skaičius sieks ne mažiau nei 10 proc., 2026 ir vėlesniais metais – 20 proc.).

Penki šalies universitetai 2023–2024 m. įgyvendino projektus, skirtus universitetų integracijai Europos universitetų tinkluose pagerinti ir jų veiklai stiprinti.

Palankių sąlygų sudarymas užsienio studentams pritraukti studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose ir jų integracijai, taip pat Lietuvos aukštųjų mokyklų ir lituanistinio švietimo įstaigų užsienyje bendradarbiavimas analizuojami, nagrinėjant *Nacionalinio pažangos plano* 3.3 uždavinio įgyvendinimą.

Studijų tarptautiškumui stiprinti svarbus veiksnys yra užsienyje įgytų kvalifikacijų pripažinimas. Šioje srityje pastebima reikšminga pažanga – ŠMSM duomenimis, šalies aukštųjų mokyklų, vykdančių užsienyje įgytų kvalifikacijų pripažinimą, dalis nuo 2021 m. iki 2024 m. išaugo trečdaliu (33 proc.) ir 2024 m. sudarė 75 proc. (ŠVIS) (23 pav.).

23 pav. Aukštųjų mokyklų, vykdančių užsienyje įgytų kvalifikacijų pripažinimą, dalis (proc.)

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-18)

Plėtojant studijų prieinamumą, kol kas nepavykta pasiekti pažangos, mažinant asmenų, studijuojančių savo lėšomis, dalį – per ketverius metus šių asmenų dalis nepakito: ir 2021 m., ir 2024 m. 43,4 proc. visų studijuojančiųjų sudarė asmenys, studijuojantys savo lėšomis.

Aukštojo mokslo prieinamumas socialiai jautrioms studijuojančiųjų grupėms analizuojamas, nagrinėjant *Nacionalinio pažangos plano* 3.2 uždavinio įgyvendinimą.

Apibendrinant pasakytina, kad pagerėję aukštąjį ir vidurinį išsilavinimą (su profesine kvalifikacija ar be jos) įgijusių asmenų įsidarbinimo rodikliai atskleidžia, jog pastangos gerinti atitiktį tarp švietimo sistemoje įgyjamų ir darbo rinkoje bei kitose srityse reikalingų kompetencijų duoda teigiamų rezultatų. To pasiekti padeda *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonės, kurias įgyvendinant, gerinamas profesinis orientavimas, tobulinamas profesinis mokymas ir aukštojo

mokslo studijos (atnaujinamos programos, profesinio mokymo programose plėtojama pameistrystė, gerinamos pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sąlygos, reformuotas valstybinių kolegijų tinklas, didinamas studijų prieinamumas), bendrojo ugdymo mokiniai skatinami drauge mokytis ir pagal profesinio mokymo programas ar jų modulius.

Nepasiekta proveržio populiarinant STEM srities profesijas – studijuojančiųjų pagal STEM srities studijų programas dalis iki 2023 m. mažėjo. Bendrojo ugdymo mokinių galimybės ugdytis gamtamokslines kompetencijas pagerėjo – atnaujinamas ugdymo turinys, gerėja aprūpinimas fizinėmis ir skaitmeninėmis mokymo priemonėmis, laboratorijomis, stiprinamos pedagogų STEAM mokymo kompetencijos. Tikėtina, kad šios priemonės turės ilgalaikį poveikį, padės didinti STEM srities profesijų patrauklumą, ir ateityje didės studijuojančiųjų pagal STEM srities studijų programas dalis.

3.5 uždavinio įgyvendinimas

Nacionalinio pažangos plano 3.5 uždavinys

Įdiegti efektyvią ir veiksmingą suaugusiųjų mokymosi visą gyvenimą sistemą, siekiant asmens gebėjimų ir kvalifikacijos darnos su asmens, darbo rinkos ir aplinkos poreikiais

Siekinių įgyvendinimas

6 lentelė. Nacionalinio pažangos plano 3.5 uždavinio poveikio rodikliai ir siekiniai

Rodiklis ir pirminis duomenų šaltinis		Pradinė reikšmė (metai)	Vėlesnė rodiklio reikšmių kaita (metai)				Pokytis per visą laikotarpį* (proc. p.)	Tarpinė siektina reikšmė (2025 m.)	Galutinė siektina reikšmė (2030 m.)
Per paskutines 4 savaites besimokiusių asmenų dalis (proc.) (Eurostatas)	25–34 metų	10,5 (2020)	11,9 (2021)	12,5 (2022)	14,0 (2023)	12,7 (2024)	+ 2,2	12,5	15,0
	55–74 metų	3,3 (2020)	3,5 (2021)	3,7 (2022)	5,6 (2023)	4,3 (2024)	+ 1,0	5,5	8,0
Gyventojų bazinio kompiuterinio raštingumo lygis (proc.) (Eurostatas)		56,0 (patikslinta reikšmė 56,2) (2019)	48,8** (2021)	52,9 (2023)			+ 4,1***	67	80

* Pokytis nuo pradinės iki naujausios reikšmės.

** Patikslinta Eurostat rodiklio skaičiavimo metodika.

*** Pokytis nuo 2021 m., kai pakeista rodiklio skaičiavimo metodika.

Langelų spalvų reikšmės: padėtis pagerėjo.

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-05)

Padaugėjo besimokančių suaugusiųjų. Nuo 2020 m. iki 2024 m. besimokančių 25–34 metų asmenų dalis (skaičiuojant besimokiusiuosius per 4 savaites iki tyrimo) padidėjo 2,2 proc. punkto ir pasiekė 12,7 proc., t. y. šiek tiek aukštesnę reikšmę, nei buvo numatyta pasiekti iki 2025 m. (2025 m. siekinys – 12,5 proc., 2030 m. – 15 proc.). Besimokiusių 55–74 metų asmenų dalis paaugo vienu proc. punktu ir pasiekė 4,3 proc. (2025 m. siekinys – 5,5 proc., 2030 m. – 8 proc.). Aukščiausios abiejų rodiklių reikšmės buvo 2023 m., po to per metus šiek tiek sumažėjo.

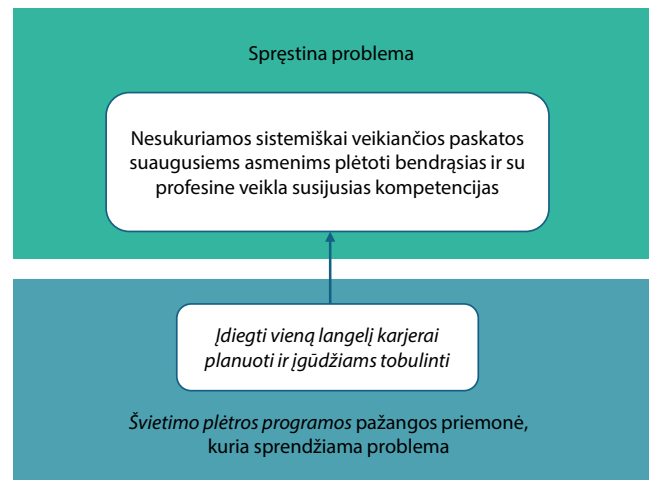
Pagerėjo gyventojų kompiuterinis raštingumas. Nuo 2021 m. iki 2023 m. bazinį kompiuterinio raštingumo lygį pasiekusių 16–74 metų asmenų padaugėjo 4,1 proc. punkto ir pasiekė 52,9 proc. Kompiuterinio raštingumo lygis nustatomas pagal gebėjimus naudotis internetu ir programine įranga, ieškant informacijos, bendraujant, bendradarbiaujant, kuriant skaitmeninį turinį, taip pat saugumo ir problemų sprendimo srityse. Pagerėję suaugusiųjų mokymosi

aprepties ir įgytų kompetencijų rodikliai rodo pozityvius motyvacijos, poreikio ir (ar) galimybių mokytis visą gyvenimą pokyčius. Nors padaryta pažanga, atotrūkis nuo siekinių (67 proc. 2025 m. ir 80 proc. 2030 m.) išlieka didelis. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad siekiniai buvo nustatyti, atsižvelgiant į pradinę rodiklio reikšmę, kuri buvo apskaičiuota pagal kitokią metodiką ir buvo aukštesnė.

Uždaviniui įgyvendinti vykdomos Švietimo plėtros programos pažangos priemonės ir jų poveikis

Efektyviai ir veiksmingai mokymosi visą gyvenimą sistemai kurti vykdoma *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonė *Įdiegti vieną langelį karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti*. Įgyvendinant šią priemonę, siekiama spręsti problemą, kad nesukurtos sistemaiškai veikiančios paskatos suaugusiems plėtoti savo kompetencijas (24 pav.).

Nacionalinio pažangos plano uždavinys: įdiegti efektyvią ir veiksmingą suaugusiųjų mokymosi visą gyvenimą sistemą, siekiant asmens gebėjimų ir kvalifikacijos darnos su asmens, darbo rinkos ir aplinkos poreikiais

Sukurta vieno langelio principu veikianti *Individualių mokymosi paskyrų informacinė sistema*, teikianti suaugusiems pasiūlymų mokytis pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programas ir profesinio orientavimo paslaugas; sistema prieinama per platformą KURSUOK¹⁵. Nuo 2024 m. suaugusieji, šioje sistemoje susikūrę savo individualias paskyras, gali rinktis jiems reikalingus mokymus ir gauti finansavimą mokytis pagal valstybės nustatytas prioritetines sritis. 50 proc. programoms plėtoti numatyto valstybės finansavimo skiriama skaitmeninės kompetencijas ugdysiančioms programoms. Mokymosi krepšeliu gali pasinaudoti 18–65 metų amžiaus dirbantys asmenys, jau įgiję kvalifikaciją ar aukštąjį išsilavinimą ir turintys leidimą gyventi Lietuvoje. Mokymuose galima dalyvauti ir savo lėšomis.

2024 m. suaugusiųjų mokymus per *Individualių mokymosi paskyrų informacinę sistemą* baigė 12,7 tūkst. asmenų, iš jų 6,7 tūkst. baigė mokymus, skirtus asmenų skaitmeninėms kompetencijoms tobulinti. 2025 m. atliktas mokymo programų vertinimas atskleidė didelį jų efektyvumą ir teigiamą poveikį dalyvių profesiniam tobulėjimui bei motyvacijai mokytis. Mokymų dalyvių apklausos duomenimis, 93,9 proc. dalyvių sėkmingai pritaikė įgytas žinias praktikoje (57,5 proc. visiškai sėkmingai, 36,4 proc. – iš dalies sėkmingai); 91,8 proc. dalyvių išreiškė sustiprėjusį norą toliau mokytis ir tobulinti savo kompetencijas (50,7 proc. sutiko, 41,1 proc. visiškai sutiko); 70,2 proc. dalyvių pastebėjo teigiamus darbo efektyvumo pokyčius (38,2 proc. pastebėjo reikšmingus, 32 proc. – mi-

nimalius pokyčius). Ryškiausi teigiami pokyčiai buvo pastebimi pirmaisiais mėnesiais po mokymų, vėliau jų intensyvumas mažėjo (Europos socialinio fondo agentūra, 2025). Nors mokymo programų vertinimas rodo teigiamą jų poveikį, tačiau 2025 m. atliktas suaugusiųjų švietimo platformos auditas atskleidė ir problemų, susijusių su mokymų kokybe (ypač skaitmeninių įgūdžių suteikiančiose programose) ir kainodara. Vykdomi darbai nustatytiems sistemos trūkumams šalinti.

Taip pat galima pastebėti, kad, nors sukurta informacinė sistema ir mokymosi programų finansavimas skatina suaugusiuosius mokytis ir gerina mokymosi galimybes, tačiau visapusišką mokymosi visą gyvenimą plėtrą ir aptariamo *Nacionalinio pažangos plano* uždavinio įgyvendinimą gali užtikrinti tik iš dalies. Dėl numatytų mokymosi dalyvių amžiaus ribų (18–65 metų) ir kitų sąlygų (turėti darbą, būti įgijus tam tikrą išsilavinimą ir kt.) suteiktosios mokymosi galimybės prieinamos ne visiems gyventojams.

Apibendrinant galima teigti, kad *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonės įgyvendinimo poveikis mokymosi visą gyvenimą plėtrai labiau išryškės ateityje. Jei nuo 2024 m. pradėjusi veikti mokymosi sąlygas gerinanti *Individualių mokymosi paskyrų informacinė sistema* bus palaikoma ir plėtojama, ji toliau skatins ir įgalins suaugusiuosius mokytis. Aktualu numatyti mokymosi visą gyvenimą plėtros priemones, skirtas gyventojams, neribojant jų amžiaus ir nepaisant jų padėties darbo rinkoje.

¹⁵ Prieiga per internetą: <https://kursuok.lt/>.

3.6 uždavinio įgyvendinimas

Nacionalinio pažangos plano 3.6 uždavinys

Sustiprinti pedagogo profesijos patrauklumą, sukurti veiksmingą pedagogų rengimo ir kompetencijų tobulinimo sistemą

Siekinių įgyvendinimas

7 lentelė. Nacionalinio pažangos plano 3.6 uždavinio poveikio rodikliai ir siekiniai

Rodiklis ir pirminis duomenų šaltinis	Pradinė reikšmė (metai)	Vėlesnė rodiklio reikšmių kaita (metai)					Pokytis per visą laikotarpį* (proc. p.)	Tarpinė siektina reikšmė (2025 m.)	Galutinė siektina reikšmė (2030 m.)
Mokytojų, turinčių magistro laipsnį, dalis (proc.) (ŠVIS)	16,6 (patikslinta reikšmė 17,4) (2020)	17,4 (2020)	17,9 (2021)	19,1 (2022)	19,6 (2023)	20,8 (2024)	+ 3,4	30	40
Pedagoginių studijų absolventų, dirbančių mokyklose po studijų praėjus 2 metams, dalis (proc.) (STRATA)	42 (2019)	46,0 (2020)	52,0 (2021)	55,0 (2022)	60,0 (2023)	62,8 (2024)	+ 20,8	50	65

* Pokytis nuo pradinės iki naujausios reikšmės. Jei pradinė reikšmė patikslinta, pokytis skaičiuojamas nuo patikslintos reikšmės.

Langelio spalvų reikšmės: padėtis pagerėjo.

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-18)

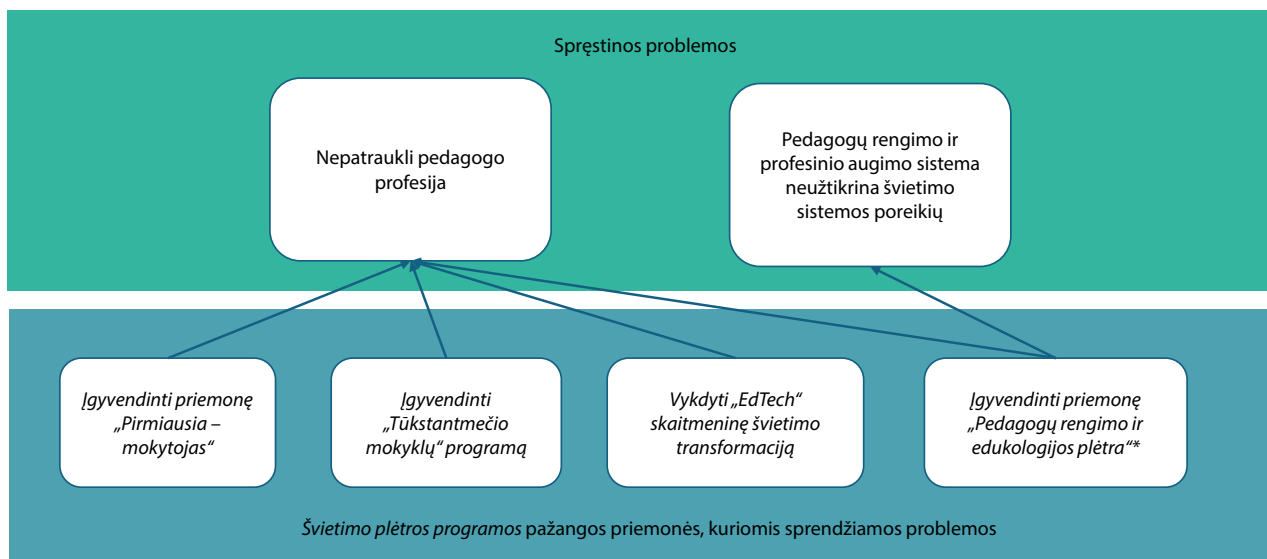
Pasiekta nedidelių teigiamų pokyčių, siekiant padidinti mokytojų, turinčių magistro laipsnį, dalį – nuo 2020 m. kiekvienais metais pastebimas nedidelis šio rodiklio reikšmės augimas: mokytojų, turinčių magistro laipsnį, dalis nuo 2020 m. fiksuotos reikšmės – 17,4 proc. – iki 2024 m. paaugo 3,4 proc. punkto ir pasiekė 20,8 proc. Tačiau šio rodiklio reikšmė išliko beveik dešimtadaliu nutolusi nuo 2025 m. siekinio (30 proc.).

Siekiant padidinti pedagoginių studijų absolventų, dirbančių mokyklose, dalį, jau įgyvendintas išskeltas 2025 m. siekinys (50 proc.) ir artėjama prie 2030 m. siekinio (65 proc.): nuo fiksuotos pradinės reikšmės 2019 m. (42 proc.) iki 2024 m. pedagoginių studijų absolventų, dirbančių mokyklose po studijų praėjus 2 metams, dalis išaugo daugiau kaip penktadaliu (20,8 proc. punkto) ir 2024 m. siekė 62,8 proc.

Uždaviniui įgyvendinti vykdomos Švietimo plėtros programos pažangos priemonės ir jų poveikis

Pedagogo profesijos nepatrauklumo ir pedagogų rengimo ir profesinio augimo sistemos neatitiktis švietimo sistemos poreikiams problemos sprendžiamos, vykdant šias *Švietimo plėtros programos* pažangos priemones: įgyvendinama „Tūkstantmečio mokyklų“ programa, vykdoma „EdTech“ skaitmeninė švietimo transformacija, įgyvendinamos priemonės „Pirmiausia – mokytojas“ ir „Pedagogų rengimo ir edukologijos plėtra“ (25 pav.). Siekiant išvengti veiklų dubliavimosi, pažangos priemonėje „Pirmiausia – mokytojas“ integruojamos ir suplanuotos pažangos priemonės „Pedagogų rengimo ir edukologijos mokslo plėtra“ veiklos.

Nacionalinio pažangos plano uždavinys: Sustiprinti pedagogo profesijos patrauklumą, sukurti veiksmingą pedagogų rengimo ir kompetencijų tobulinimo sistemą

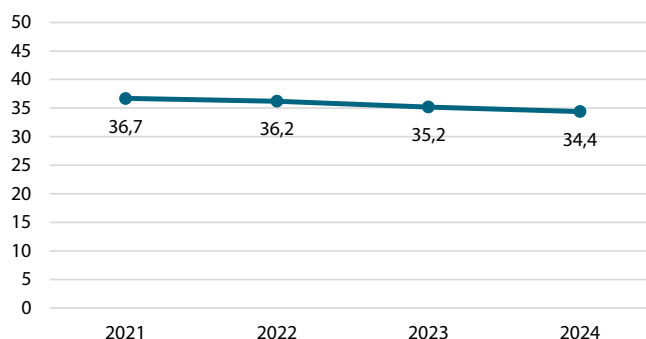

* Suplanuotos pažangos priemonės „Pedagogų rengimo ir edukologijos mokslo plėtra“ veiklos integruojamos pažangos priemonėje „Pirmiausia – mokytojas“.

Sprendžiant pedagogo profesijos nepatrauklumo ir pedagogų rengimo ir profesinio augimo sistemos neatitikties švietimo sistemos poreikiams problemas, vykdomos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti pedagogų darbo užmokesčio konkurencingumą, atnaujinti mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų karjeros modelį, sukurti nuoseklią pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sistemą, įgyvendinti pedagogų motyvavimo ir paramos priemones, užtikrinti pedagogų regeneracijos mechanizmo įgyvendinimą, atnaujinti pedagogų rengimo sistemą ir skatinti duomenimis ir moksliniais tyrimais grįstą švietimo sistemą.

Švietimo plėtros programos pažangos priemonėje „Pirmiausia – mokytojas“ įvardijamas siekis užtikrinti pedagogų regeneracijos mechanizmo įgyvendinimą, tačiau, ŠVIS duomenimis, kasmet pastebima 30–49 metų amžiaus mokytojų dalies mažėjimo tendencija – 2021 m. šių mokytojų dalis sudarė 36,7 proc., 2024 m. – 34,4 proc. (26 pav.). Palaipsniui auga 55 metų ir vyresnių bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų dalis (2024 m. jų buvo 61,1 proc., 2023 m. – 59,7 proc., 2022 m. – 59,1 proc.).

26 pav. 30–49 metų mokytojų dalis (proc.)

Duomenų šaltinis: ŠVIS (žiūrėta 2025-09-18)

Siekio užtikrinti pedagogų darbo užmokesčio konkurencingumą įgyvendinimas vertinamas, skaičiuojant mokytojų vidutinio darbo užmokesčio dalį nuo šalies vidutinio darbo užmokesčio. VDA duomenimis, mokytojų vidutinio darbo užmokesčio procentinė dalis nuo šalies vidutinio darbo užmokesčio sumažėjo nuo 114,7 proc. 2021 m. iki 112,2 proc. 2024 m. (ŠVIS, žiūrėta 2025-09-18). Numatytas mokytojų darbo užmokesčio didinimas tolesniais metais, kasmet iki 2028 m. didinant lėšas mokytojų darbo užmokesčiui kiek sparčiau (5 proc.), nei prognozuojamas tų metų šalies vidutinio darbo užmokesčio augimas. Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025 m. rugsėjo 11 d. prognozes, numatoma, kad šalies vidutinis darbo užmokestis 2026 m. augs 7,29 proc., 2027 m. – 5,74 proc., 2028 m. – 5,73 proc. Įgyvendinant valstybės įsipareigojimus, valstybės biudžeto lėšos mokytojų ir kitų pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui 2026 m. turėtų didėti ne mažiau kaip 7,65 proc., 2027 m. – 6,03 proc., 2028 m. – 6,02 proc. (t. y. 5 proc. sparčiau už prognozuojamą kitų metų šalies vidutinio darbo užmokesčio augimą).

Siekiant gerinti pedagogų rengimo ir profesinio augimo sistemą, taikomos įvairios priemonės. Įstojusiesiems į trūkstamų dalykų ar specializacijų valstybės finansuojamas pedagogines studijas nuo 2022 m. skiriamos finansinės paskatos – tikslinės išmokos (2022 m. jas gavo 83 asmenys, 2023 m. – 95, 2024 m. – 94) ir prioritetinė parama (2022 m. ją gavo 419 asmenų, 2023 m. – 615, 2024 m. – 571). Per penkerius metus daugiau nei dvigubai padidintas valstybės finansuojamų profesinių pedagogikos studijų vietų skaičius (2021–2022 m. m. skirta 200 vietų, 2022–2023 m. m. – 385, 2023–2024 m. m. – 400, 2024–2025 m. m. – 422, 2025–2026 m. m. – 426 vietos). Finansuojamos kito mokomojo dalyko ar pagalbos mokiniui specialisto kvalifikacijos įgijimo studijos: 2023–2024 m. m. tokias studijas pradėjo 412 asmenų, 2024–2025 m. m. – 930 asmenų. Atnaujinus *Pedagogų rengimo reglamentą*, sudarytos galimybės aukštųjų mokyklų absolventams, norintiems tapti mokytojais, rinktis 2 metus trunkančias pedagogikos profesines studijas ir įgyti ne tik pedagogo kvalifikaciją, bet ir norimo mokyti dalyko kompetencijų.

2025 m. rugsėjo mėn. sudaryta darbo grupė, kuri rengia siūlymus dėl priemonių kokybiškam pedagogų rengimui vykdyti ir trūkstamų specializacijų pedagogams pritraukti bei išlaikyti mokyklose. Darbo grupė siūlymus ir rekomendacijas pateiks iki 2025 m. pabaigos.

Siekiant, kad didesnė mokytojų dalis įgytų magistro laipsnį, nuo 2023 m. finansuojamos švietimo vadybos ir lyderystės magistrantūros studijos (2025 m. birželio mėn. šias studijas buvo baigę 250 asmenų, studijavo – 704). Be to, pedagogai kviečiami studijuoti

nemokamo informatikos mokomojo dalyko modulio ir informatikos mokslo magistro laipsnį suteikiančiose studijų programose (jas iki 2024 m. spalio mėn. pabaigos baigė 514 pedagogų).

Sudaromos sąlygos tobulinti ir lituanistinio švietimo vykdytojų kvalifikaciją: neturintiesiems aukštojo išsilavinimo – studijuoti pradinio ugdymo pedagogikos bakalauro studijų programoje, turintiems aukštąjį išsilavinimą, bet neturintiems pedagogo kvalifikacijos – įgyti pedagogo kvalifikaciją, turintiesiems aukštąjį išsilavinimą ir pedagogo kvalifikaciją – studijuoti kitą dalyką (lietuvių kalbą ir literatūrą, istoriją, geografiją). Parengtos 3 lituanistinio švietimo mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programos.

Gerinant pedagogų profesinio augimo galimybes, pedagoginiams darbuotojams sudaryta galimybė pasirinkti 5–10 dienų veiklą, skirtą profesinėms kompetencijoms tobulinti kvalifikacijos tobulinimą organizuojančiose institucijose, arba „šešėliavimą“ užsienio švietimo įstaigose – iki 2025 m. birželio mėn. yra pasirašytos 272 sutartys dėl stažuotų finansavimo. Nuo 2023 m. pradėtos rengti ir įgyvendinamos nacionalinės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programos – 2025 m. birželio mėn. jas jau buvo baigę 1 655 asmenys.

Siekiant užtikrinti edukologijos mokslo plėtrą, pradėta įgyvendinti nacionalinė ugdymo krypties mokslinių tyrimų programa, kuri padės sustiprinti edukologijos mokslinius tyrimus ir pedagogų rengimo programas (planuojama skirti apie 21 mln. Eur); Lietuvos mokslo taryba 2025 m. pradėjo įgyvendinti projektą „Edukacinių tyrimų proveržis“, skirtą edukologijos mokslo potencialui, tyrimų kokybei ir praktiniam pritaikomumui švietimo sistemoje sustiprinti; skiriamas finansavimas asmenims, įstojusiems į edukologijos doktorantūrą geriausiuose pasaulio universitetuose ir įsipareigojusiems baigus studijas grįžti dirbti į Lietuvą (numatoma finansuoti 15 doktorantų studijas).

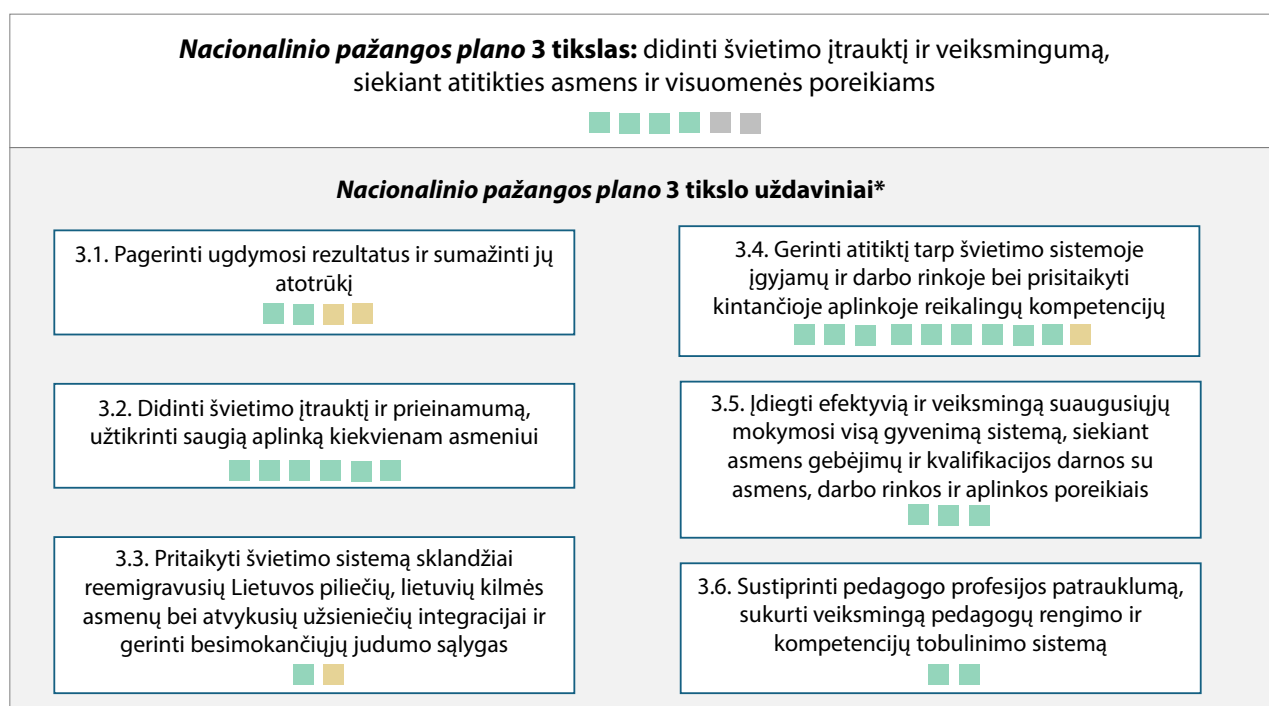
Apibendrinant *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonių, taikomų pedagogo profesijos patrauklumui stiprinti, veiksmingai pedagogų rengimo ir kompetencijų tobulinimo sistemai sukurti, poveikį, pasakytina, kad matomas reikšmingas jų poveikis, skatinant pedagoginių studijų absolventus įsidarbinti mokyklose ir pasilikti jose dirbti pedagoginį darbą. Siekiant didinti mokytojų, turinčių magistro laipsnį, dalį, pasiekta nedidelės pažangos, tačiau tikėtina, kad *Švietimo plėtros programos* pažangos priemonių poveikis labiau išryškės ateityje, kai magistrantūros studijas pradėję pedagogai jas baigs ir įgis magistro laipsnį. Tačiau duomenys rodo, kad kol kas stinga priemonių pedagogų regeneracijos mechanizmui įgyvendinti ir jų darbo užmokesčio konkurencingumui užtikrinti.

Kokios pagrindinės pažangos ir iššūkių sritys?

Vertinant pagal *Nacionaliniame pažangos plane* nustatytus 3 tikslo ir jo uždavinių poveikio rodiklius, matyti, kad daugelyje sričių pasiekta pažangos – 27 iš 33 rodiklių rodo, jog padėtis pagerėjo, 2 – kad nepakito, o 4 – kad pablogėjo (27 pav.). Rodikliai neužfiksuoja visų teigiamų pokyčių ar probleminių sričių, be to, labai skiriasi atskirų uždavinių įgyvendinimo stebėsenai numatytas rodiklių skaičius, tačiau galima pastebėti, kad vien teigiamą pokytį fiksuoja šių uždavinių rodikliai: švietimo įtraukties bei prieinamumo didinimo ir saugios aplinkos užtikrinimo (3.2 uždavinys), suauku-

šiųjų mokymosi visą gyvenimą sistemos tobulinimo (3.5 uždavinys) ir pedagogų bendruomenės stiprinimo (3.6 uždavinys). Ryškią pažangą rodo ir pagerėję 9 iš 10 rodiklių, skirtų pasiektiems rezultatams gerinant asmens įgytų kompetencijų atitiktį darbo rinkos ir kitiems poreikiams stebėti (3.4 uždavinys). Pablogėjo kai kurie šių uždavinių rodikliai: ugdymosi rezultatų gerinimo (3.1 uždavinys), švietimo sistemos pritaikymo iš užsienio šalių atvykusiems lietuviams ar kitų tautybių asmenims (3.3 uždavinys) ir atitikties tarp įgyjamų ir reikalingų kompetencijų (3.4 uždavinys). Nepakitusią padėtį rodo bendrieji 3 tikslo poveikio rodikliai, susiję su aukštųjų mokyklų veiklos kokybės stebėsena (remiantis pasauliniu universitetų reitingu).

25 pav. Nacionalinio pažangos plano 3 tikslo ir jo uždavinių įgyvendinimo pažanga, vertinant pagal nustatytus poveikio rodiklius

☐ Tikslo, uždavinio poveikio rodiklis; spalva reiškia:

padētis pagerējo padētis nepakito padētis pablogējo**

* Nacionalinio pažangos plano 3 tikslo uždaviniai, kuriems įgyvendinti skirta Švietimo plėtros programa.

** Pokytis vertinamas per laikotarpį nuo pradinės iki naujausios rodiklio reikšmės fiksavimo metų.

Per keletą pirmųjų *Švietimo plėtros programos* įgyvendinimo metų **reikšmingos pažangos** pasiekta šiose srityse:

- sėkmingai vykdytos įtraukties švietimo sistemoje ir prieinamumo didinimo priemonės – augo negalią turinčių bendrojo ugdymo mokinių, ugdomų bendrosios paskirties klasėse, dalis; augant švietimo pagalbos specialistų skaičiui, gerėjo švietimo pagalbos prieinamumas. Padaugėjo pagal ikimokyklinio ugdymo programas ugdomų vaikų; išaugo NVŠ dalyvaujančių

mokinių (skaičiuojant visus bendrojo ugdymo mokinius) ir SUP turinčių mokinių dalys;

- pagerėjo mokyklų aprūpinimas šiuolaikinėmis mokymosi priemonėmis (pavyzdžiui, laboratorijomis, skaitmeniniais ištekliais) ir metodinės pagalbos teikimas;
- profesinio mokymo ir aukštojo mokslo studijų tobulinimas, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo jungčių stiprinimas sudaro palankesnes sąlygas mokiniams ir studentams įgyti darbo rinkai reikalingų kompetencijų, pagerėjo

Ko pasiekta, igyvendinant Švietimo plėtros programą?

aukštąjį ir vidurinį išsilavinimą (su profesine kvalifikacija ar be jos) įgijusių asmenų įsidarbinimo rodikliai;

- sėkmingai pavyko pritraukti studijuoti į Lietuvos aukštąsias mokyklas asmenų iš užsienio šalių ir sudominti juos praktika Lietuvos įmonėse; sėkmingai stiprinama lituanistinio švietimo sistema: sukurta lietuvių kalbos pasiekimų vertinimo sistema, gerėja galimybės ugdytis nuotoliniu būdu Lietuvos švietimo įstaigose.

Keliančioms iššūkių galima priskirti šias sritis:

- ugdant mokinių kompetencijas, iššūkių kelia mokinių pasiekimų atotrūkiai, didelė žemų pasiekimų mokinių dalis, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas ir su tuo susijusi opi patyčių mokyklose problema;
- įgyvendinant įtraukties principą ir teikiant švietimo pagalbą, svarbu tęsti mokyklų aplinkos pritaikymą negalią turintiems asmenims: nors įvairiose bendrojo ugdymo mokyklų aplinkos pritaikymo srityse pasiekta pažangos, tačiau negalią turintiems asmenims visiškai pritaikytų bendrojo ugdymo mokyklų dalis labai maža, o

pritaikytų visiškai arba iš dalies – didelė (viršija devynis dešimtadalius), bet sumažėjo; sunkiau pavyksta užtikrinti švietimo pagalbą sugrįžusiems iš užsienio mokiniams. Gerintos galimybės rinktis aukštąjį mokslą socialiai jautrių grupių asmenims, augo tikslinę paramą gaunančių negalią turinčių studentų dalis, tačiau 2024 m. sumažėjo 25–29 metų asmenų iš mažiausių pajamų namų ūkių, įgijusių aukštąjį išsilavinimą, dalis;

- nors *Nacionalinio pažangos plano* poveikio rodikliai atskleidžia pasiektą pažangą, stiprinant pedagogų bendruomenę, vis tik šioje srityje kyla iššūkių, tokių kaip įgyvendinti pedagogų regeneracijos mechanizmą ir užtikrinti jų darbo užmokesčio konkurencingumą.

Taip pat svarbu pabrėžti, kad pagrindą pasiekti pažangos tiek iššūkių keliančiose, tiek kitose švietimo tobulinimo srityse suteikia įgyvendinant *Švietimo plėtros programą* vykdomos didelio masto ilgalaikės priemonės, tokios kaip ugdymo turinio atnaujinimas, pedagoginių darbuotojų kompetencijų tobulinimas, gerinamos suaugusiųjų mokymosi galimybės ir kt.

Šaltiniai

Dukynaitė, R., Valavičienė, N. (2019). EBPO PISA 2018: rezultatai ir tendencijos. Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smsm.lt/old/wp-content/uploads/2023/11/ebpo-pisa-2018-2019-12-03.pdf>.

Europos socialinio fondo agentūra (2025). Kursuok. Prieiga per internetą: <https://kursuok.lt/upload/gallery/documents/2025/t2024-m-kursuok-ataskaita-4.pdf>.

Kultūrinės edukacijos sistema. Prieiga per internetą: <https://www.kulturosapasas.lt/>.

Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2025. Darnus ugdymas. Vilnius, 2025. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smsm.lt/wp-content/uploads/2025/09/2025_Svietimas_LT_savivaldybes_WEB-1108.25-1.pdf.

Lietuvos diasporos politikos strateginių gairių „Globali Lietuva“ 2022–2030 m. veiksmų plano įgyvendinimo 2024 m. ataskaitos priedas. Prieiga per internetą: <https://www.urm.lt/storage/main/public/uploads/2025/03/2024-m.-globalios-lietuvos-vp-ataskaitos-priedas.pdf>.

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas. Suvestinė redakcija nuo 2025-09-01 iki 2027-12-31. Prieiga per internetą: <https://e-seimasx.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.343430/asr>.

Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 23 d. nutarimas Nr. XIV-2466 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ patvirtinimo“. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/a8b03ef0a55511ee8172b53a675305ab?jfwid=2izue7jkt>.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. V-1265 „Dėl Rekomendacijų lygioms vyrų ir moterų galimybėms Lietuvos mokslo ir studijų institucijose užtikrinti patvirtinimo“. Galiojanti suvestinė redakcija nuo 2015-02-13. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/7141ebc0907011e48028e9b85331c55d/asr>.

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas. Suvestinė redakcija nuo 2025-01-01 iki 2025-12-31. Prieiga per internetą: <https://e-seimasx.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.1480/asr>.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (2024). Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2024 m. veiklos ataskaita. Vilnius, 2024.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (2025a). 2024 m. Švietimo, Mokslo ir Sporto plėtros programų pažangos priemonių ataskaitos.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (2025b). 2025 m. Švietimo, Mokslo ir Sporto plėtros programų pažangos priemonių tarpinės ataskaitos.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (2025c). Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano ataskaitos. 2025 m. gegužės mėn.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. ISAK-2695 „Dėl Neformaliojo vaikų švietimo koncepcijos patvirtinimo“. Suvestinė redakcija nuo 2023-08-01. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/it/legalAct/TAR.07DF6A456513/asr>.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. lapkričio 18 d. įsakymas Nr. V-1317 „Dėl Bendrųjų programų atnaujinimo gairių patvirtinimo“. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/e1e6cca00a4211eaa727fba41f42a7e9/asr?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=4f4d4631-3484-4e11-bf2f-e446e9a25eb5>.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. sausio 31 d. įsakymas Nr. V-137 „Dėl „Tūkstantmečio mokyklų“ programos patvirtinimo“. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9b589cd082b511ecbd43a994b3e2e1cb>.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. kovo 19 d. įsakymas Nr. 317 „Dėl Prevencinių programų kriterijų ir atitikties jiems vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Galiojanti suvestinė redakcija nuo 2024-11-30. Prieiga per internetą: <https://e-tar.lt/portal/lt/legalAct/75014f20e5b711eea5aeb6ee8214b4a6/asr>.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimas Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.402875/asr>.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 1 d. nutarimas Nr. 1016 „Dėl 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Švietimo plėtros programos patvirtinimo“. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/cc325280565d11ec862fdbc8b3e3e05>.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimas Nr. 797 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimo Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ pakeitimo“. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/90085d5127f911ec99bbc1b08701c7f8?jfwid=14rs7r69k7>.

Suaugusiųjų švietimo platforma KURSUOK. Prieiga per internetą: <https://kursuok.lt/>.

Švietimo mainų paramos fondas (2025). Švietimo mainų paramos fondo projekto „UPinLT – Užsieniečių praktikų Lietuvoje programa“ rezultatai. Prieiga per internetą: https://smpf.lrv.lt/public/canonical/1750395828/563/UPinLT_el.leidiny.pdf.

Visionary Analytics, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (2025). „Tūkstantmečio mokyklų“ programos įgyvendinimo vertinimas. Galutinės vertinimo ataskaitos santrauka. 2025 m. vasario 7 d. Prieiga per internetą: [https://smsm.lrv.lt/public/canonical/1740140183/6422/S%CC%8CMSM_TU%CC%84M_galutine%CC%87s%20ataskaitos%20santrauka_LT%20\(1\).pdf](https://smsm.lrv.lt/public/canonical/1740140183/6422/S%CC%8CMSM_TU%CC%84M_galutine%CC%87s%20ataskaitos%20santrauka_LT%20(1).pdf).

ŠVIETIMO PROBLEMOS ANALIZĖ – Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos leidinių serija, skirta politikams, savivaldybių švietimo padalinių specialistams, mokyklos bendruomenei ir plačiajai visuomenei, nušviečianti kylančias ir sprendžiamas švietimo problemas. Leidiniai skelbiami internete adresais: <https://smsm.lrv.lt/lt/teisine-informacija-1/ti-tyrimai-ir-analizes/ti-leidiniai-svietimo-problemos-analize>; <https://www.nsa.smsm.lt/leidiniai/>.

Pasiūlymus, pastabas ar komentarus prašome siųsti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Strateginio planavimo skyriaus vedėjui Ričardui Ališauskui (ricardas.alisauskas@smsm.lt). Autorius, norinčius publikuoti savo parengtas analizes, prašome kreiptis į Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Strateginio planavimo skyriaus vyriausiąją specialistę Eveliną Raudytę-Lipeikienę (el. p. evelina.raudyte-lipeikiene@smsm.lt, tel. (0 5) 219 1120).

Analizę parengė Nacionalinės švietimo agentūros Strategijos ir plėtros skyriaus specialistės **Jolanta Jevsejevienė, dr. Svajonė Mikėnė ir dr. Rima Zablackė**.

Konsultavo: Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Strateginio planavimo skyriaus vedėjas **Ričardas Ališauskas**, vyriausioji patarėja **dr. Rita Dukynaitė**, patarėjos **Vilmantė Germanavičienė** ir **Aušra Urbonaitė** ir vyriausioji specialistė **Evelina Raudytė-Lipeikienė**.

Ko pasiekta, įgyvendinant Švietimo plėtros programą?

Redaktorė **Anželika Tekutienė**
Maketavo **Valdas Daraškevičius**

2025-10-31

Išleido Nacionalinės švietimo agentūros Bendrųjų reikalų departamento Administravimo skyrius, K. Kalinausko g. 7, LT-03107 Vilnius